

An abstract graphic on the left side of the cover consisting of two overlapping circles. The outer circle is light blue and the inner circle is a slightly darker shade of blue. They overlap in the center-left area.

VĚSTNÍK
PODZIM 2010

OBSAH

Úvod	1
Aktuality	4
Rozhovor	10
Perspektivy DILIA	12
Rozhovor	16
Granty a ceny DILIA	19
Ocenění	21
Právo	23
Informujeme	34
Kolektivní správa	36
Zábava	44
Výročí	47
Kontakty	51

Správní rada DILIA

Vadim Petrov – předseda
Konzultační hodiny každou středu v sekretariátě DILIA
od 12:00 hodin.
Náročnější jednání je třeba domluvit předem
na tel. 283 893 603.

B. A. Šimon Pellar – místopředseda
prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc.
Jiří Hubač
Josef Hanuš
PhDr. Roman Ráž
Mgr. Bohumila Zelenková

Dozorčí rada DILIA

Ing. Pavel Weigel – předseda
Mgr. Petr Markov
MgA. Jiří Blažek

Věstník vydala DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura – občanské sdružení

Uzávěrka 19. 11. 2010

Redakce: Marie Špalová a Michaela Pňáčeková
e-mail: spalova@dilia.cz nebo pnacekova@dilia.cz

Vážení členové Dilia a zastupovaní autoři,

v době, kdy vám pošta doručí podzimní číslo Věstníku, budete již jistě v předvánoční náladě, neboť vánoční svátky jsou přede dveřmi a nástup nového roku 2011 na sebe nenechá také dlouho čekat. Proto mi nejprve dovolu, abych vám všem jménem svým, jménem Správní a Dozorčí rady, ředitele Dilia a všech zaměstnanců popřál co nejkrásnější prožití svátků vánočních, hodně zdraví, síly a optimismu do nového roku 2011.

Přiznám se, že průběh právě uplynulého kalendářního roku byl, alespoň pro mne, neskutečně rychlý, plný nepředvídaných změn a spojený s vleklou celosvětovou hospodářskou krizí, která se bohužel nevyhnula ani České republice a jejíž následky pocítujeme dodnes. Díky těmto skutečnostem došlo i v Dilia k ekonomickým ztrátám, které díky výborné práci zaměstnanců Dilia byly naštěstí menší než se původně očekávalo, a tak mohu s radostí konstatovat, že škody na odměnách autorům byly minimální. Soustředěným úsilím konsolidované a integrované Dilia se mnohé pozitivně vyřešilo, i když mnoho problémů a jejich dořešení zůstalo v nedohlednu. Jde především o skutečnosti, jež jsou mimo oblast našich přání a možností. A tak, stejně jako v minulosti, došlo opět ke změně ministra kultury a mnohé palčivé problémy v oblasti kultury, autorských práv a dalších pro nás důležitých skutečností byly opět odsunuty někam do budoucna. Vypracování novely autorského zákona dokonce až na začátek roku 2012. Uvážíme-li, že novele autorského zákona věnovala Dilia značné úsilí převážnou

část tohoto roku, že pod naším vedením a z naší iniciativy byly všechny navrhované úpravy konzultovány se všemi autorskými organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty a že bylo ve většině bodů novely autorského zákona dosaženo bezvýhradného společného konsensu, pak to, že tato snaha byla asi zbytečná, nemíním komentovat. A přitom přijetí této novely je z hlediska dalšího vývoje autorských práv naprostou nutností. Pokud si uvědomíme rychlý růst technických vymožeností dnešní doby, internetu a dalších na straně jedné, tak na straně druhé nelze nevidět zhoršující se situaci v ochraně vás – autorů a vašich děl. Vše pečlivě sledujeme, vedeme v patrnosti a snažíme se o nápravu a vyřešení.

I přes tento výčet negativních jevů končícího roku nelze nevidět pozitivní výsledky, kterých jsme dosáhli a kterých nebylo málo. Správní rada i Dozorčí rada v úzké spolupráci s ředitelem JUDr. Jiřím Srstkou a celým vedením Dilia pracovala pravidelně a cílevědomě. Jednoznačným ukazatelem úspěšnosti byly nejen hospodářské výsledky, ale i nejrůznější pozitivní závěry kontrol a auditů. Největším uznáním pro nás však byla a je narůstající důvěra v naši organizaci i růst mezinárodní prestiže.

Jako jeden z mnoha příkladů bych rád uvedl iniciativní uspořádání odborného semináře pro autory slovesných děl včetně předkladatelů o problematice e-booků, tedy výhodách i nevýhodách šíření jejich děl po internetu. Tuto akci, jež byla určena i pro nečleny Dilia, jsme uspořádali z vlastní iniciativy, jelikož nemůžeme v zájmu všech autorů oddalovat poskytování informací ohledně těchto novot, které mají závažný dopad na užívání děl autorů.

Úspěšnost této akce byla jednoznačná a přestože přesahuje rámec povinností Dilia vůči autorům, budeme v podobných seminářích pokračovat.

Je zcela zřejmé, že neustále se měnící situace v oblasti práce s autory nutně vyžaduje i vnitřní proměnu fungování jednotlivých oddělení tak, aby co nejefektivněji odpovídala potřebám současnosti. Proto se Správní rada věnuje i těmto otázkám formou pohovorů s vedoucími i řadovými pracovníky Dilia. Podněty, které touto formou po vzájemných diskusích vznikají a jsou přijímány, se rychle realizují v praxi.

Dalším průběžným úkolem, který před námi stojí, je aktivace vás, členů, která je pro další pozitivní vývoj Dilia naprosto nezbytná. Mrzí mne například nedostatečná účast na valných hromadách Dilia, kdy mnozí tuto základní členskou povinnost prostě ignorují a neuvědomují si, že svou nepřítomností, a tím i absencí svých hlasů, mohou zapříčinit i nesprávná rozhodnutí Valné hromady (často i ve svůj neprospěch), která lze následně těžko měnit. Víím, že v současné době existuje zvláště u mladších členů odpor ke schůzování a poradám, ale znovu upozorňuji, že v tomto pří-

padě, kdy jde o schvalování důležitých materiálů, jako je rozúčtovací řád Dilia, ekonomické výsledky a podobně, je účast členů nezbytná. Snad jedině ten, komu na výši vlastního finančního podílu v kolektivní správě pro příští období nezáleží, se může z jednání omlouvat, i když ani to ho nezabývá zodpovědností za to, že svou absencí eventuálně poškodí i své kolegy ve stejné tvůrčí oblasti.

Věřte, že nikoho nechci poučovat a šikanovat, ale považuji za svou povinnost upozorňovat i na věci negativní, což mi v žádném případě nečiní radost. Suma sumárum jsem ale rád, že toto celostátně neklidné období můžeme hodnotit jednoznačně pozitivně a rád bych proto vám, řediteli i všem zaměstnancům Dilia také touto formou poděkoval.

Výsledky několikaleté práce celého kolektivu Dilia pod vedením ředitele JUDr. Jiřího Srstky jsou nezpochybnitelné a nám všem dávají záruky, že nastoupená cesta je správná.

A tak ještě jednou hodně zdravím, tvůrčí síly a optimismu do nového roku 2011 vám všem přeje

*Vadim Petrov
předseda Správní rady DILIA*

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2010

V letošním roce pořádala DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura již posedmé překladatelskou dílnu. Workshop je určen začínajícím překladatelům, kteří pod vedením zkušených tutorů přeloží nové divadelní hry. Ročník 2010 byl zaměřený na **současnou polskou a maďarskou dramaturgii**.

Tutory mladých překladatelů byly v tomto roce Irena Lexová, Janusz Klimsza a Pavel Peč pro oblast polsky psané dramaturgie a Anna Valentová pro oblast maďarské dramaturgie. Pod jejich vedením vznikly nové překlady tří polských a jedné maďarské hry.

V červnu proběhlo úvodní setkání mladých stipendistů s jejich zkušenými tutorů, které bylo zaměřené na praktickou přípravu budoucích překladatelů, tj. na základní informace ohledně specifik divadelního překladu a na problematiku autorského zákona. Na konci září se pak všichni účastníci opět setkali a probírali své zkušenosti s překladem, stipendisté měli šanci vzájemně si překlady ohodnotit a vyslechnout názory nejen svých tutorů, ale i svých kolegů.

Závěrečné slavnostní setkání proběhlo 20. listopadu ve Strašnickém divadle a zúčastnili se ho autoři **Mateusz Pakuła** a **Krisztina Kovács**. Krátké ukázky z nově přeložených her ve formě scénického čtení představil soubor Strašnického divadla v čele se svou ředitelkou a režisérkou Evou Bergerovou.

Program večera byl následující:

Mateusz Pakuła:

Bílá pampeliška (Biały Dmuchawiec) / POLSKO

překlad: Eva Rysová, tutor překladu: Irena Lexová

Tak trochu Městečko Twin Peaks na divadle. Po šesti letech od tajemné vraždy Jana Lišaje přijíždějí do horského městečka dva zvědavci pátrat po příčinách zločinu.

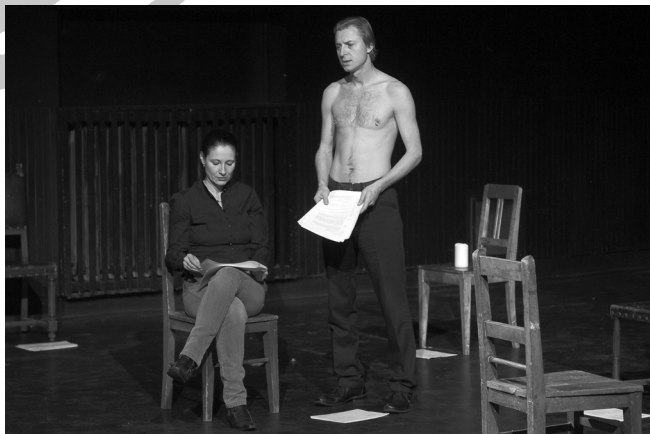
Anna Burzyńska:

Nejvíc sebevražd se páchá v neděli

(Najwięcej samobójstw zdarza się w niedziele) / POLSKO

překlad: Katarzyna Slowikova, tutor překladu: Pavel Peč

Klára a Nikodém jsou mladí, dynamičtí, hlavně ale „prima kůl“ a „nambr van“ třicátníci. Co se stane, když o tohle všechno najednou přijdou?

Géza Bereményi – Krisztina Kovács:

Apáčové (Apacsok) / MAĎARSKO

překlad: Kateřina Šrubařová, tutor překladu: Anna Valentová

*Trávit čas za komunismu se dalo různými způsoby. Někdo se zahrabal do knih, jiný na zahrádku, parta maďarských přátel natáhla po-
čátkem 60. let mokasíny a zažívala pocit svobody při vyrábění toma-
hawků a stanování pod týpím.*

Małgorzata Sikorska-Miszczuk:

Kufr Pantofelníka (Walizka Pantofelnika) / POLSKO

překlad: Michala Dolanová, tutor překladu: Janusz Klimsza

Fransua Žako se jednoho krásného dne vydává do muzea. Není to ale jen tak ledajaké muzeum. Je to Muzeum Záhuby. A mezi exponáty je i kufr, na jehož visače je napsáno... jméno Fransuova otce.

Projekt Překladatelská dílna DILIA 2010 podpořili:
Správní rada DILIA, Hlavní město Praha, Polský institut, Institut umění – Divadelní ústav a portál divadlo.cz

MŠ

TONY AWARDS UDĚLENY

V neděli 13. června 2010 byly v New Yorku udělovány Tony Awards, nejprestižnější americké divadelní ceny. Hra Johna Logana *Red* získala šest cen Tony Awards, mimo jiné cenu za nejlepší hru a nejlepší režii Michaela Grandage. V hlavní roli americké inscenace této hry se představil Alfred Molina. Cenu za nejlepší nově inscenovanou hru získala inscenace *Fences* autora Augusta Wilsona, který za ni v roce 1987 získal jak Pulitzerovu cenu, tak Tonyho za nejlepší hru.

Cenu za nejlepší muzikál získal muzikál *Memphis* autora Joe Di Pietra, který se odehrává v 50. letech v segregované Americe a zobrazuje kulturní a hudební revoluci.

MP

CYKLUS SCÉNICKÝCH SKIC 8@8 VYVRCHOLIL VE ŠVANDOVĚ DIVADLE

Úspěšný projekt agentury DILIA, Divadla LETÍ a Švandova divadla s názvem 8@8, který formou cyklu scénických skic představuje české odborné veřejnosti i širokému publiku nejnovější původní české i zahraniční hry, se v roce 2010 přehoupl do své druhé půle.

V červnu proběhl speciální díl cyklu v rámci mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. Nově vzniklé krátké hry **Davida Drábka Chmýří** a **Falka Richtera Electronic Love** představila ve slavnostním sále Městské knihovny režisérka Sára Šimků. Událost byla mimo jiné spojená také s tiskovou konferencí u příležitosti zahájení projektu Centrum současné dramatiky.

V říjnu proběhla scénická skica novodobé adaptace Krále Leara z pera britského dramatika **Dennise Kellyho** s názvem **Král Lear – Bohové roní slzy** v překladu Dany Hábové a režii Viktorie Čermákové. V londýnské premiéře této hry exceloval Jeremy Irons, v českém podání potom neméně brilantně vystoupil herec Vladimír Marek.

Také další díl cyklu byl zařazen do prestižního rámce, tentokrát jako off-program Pražského divadelního festivalu německého jazyka. Mladý úspěšný německý autor **Oliver Kluck** přijel osobně navštívit scénickou skicu své hry **Princip chaosu**, která získala v roce 2009 hlavní dramatickou cenu na festivalu Theatertreffen v Berlíně.

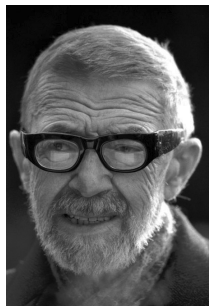
Posledním dílem roku 2010 byla hra **Cyberlove** mladičké české autorky **Heleny Eliášové**, která však českému publiku není úplně neznámá. Existenciální kyberkomedii o tom, co se stane, když do vyhořelého manželství aťjaka a noční recepční vstoupí počítač se „zvláštním tunningem“ režírovala Martina Schlegelová.

Cyklus scénických skic 8@8 uvádí DILIA ve spolupráci s Divadlem LETÍ a Švandovým divadlem za podpory Správní rady DILIA a Města Prahy.

Texty v elektronické podobě jsou k dispozici v DILIA.

MŠ

**Ve věku 87 let zemřel herec, zpěvák a překladatel
Rudolf Pellar.**

Společně s manželkou Lubou přeložil mnoho desítek titulů převážně od amerických a anglických, ale i německých autorů. Za překladatelské dílo získali v roce 1997 společně Státní cenu.

Už v roce 1960 vyšel v jejich překladu Salingerův román *Kdo chytá v žitě*, o tři roky později *Zelené pahorky africké* Ernsta Hemingwaye, posléze překládali i Williama Faulknera. Do českého divadla přinesli v 60. letech *Tramvaj do stanice Touha* či *Kočku na rozpálené střeše* Tennessee Williamse nebo

hru *Kdo se bojí Virginie Wolfové* Edwarda Albeeho.

Rudolf Pellar byl nejenom překladatel, ale také herec a zpěvák. Na repertoáru měl country i francouzské lidovky a šansony Brela,

Brassense či Becauda s českými texty; zpíval i písně Karla Hašlera, kuplety z kabaretu Červená sedma a písně z Osvobozeného divadla.

V následujícím desetiletí dostal zákaz vystupování vysílání, a začal tak vyučovat šansonový zpěv na konzervatoři v Praze. To byla také doba, kdy se manželé začali začal ještě intenzivněji věnovat překladatelství; některé z jejich prací však musely vyjít pod krycím jménem. Literatuře se dál věnovali i po listopadu a za tu dlouhou dobu do jejich portfolio postupně přibyli Joseph Conrad, Stefan Zweig, John Updike a Philip Roth. Od počátku 50. let účinkoval také ve filmu, hrál například ve snímcích *Zaostřít, prosím!* (1956) *Opera ve vinici* (1981) a *Helimadoe* (1993). Uplatnil se i v rozhlasových hrách. Před dvěma lety mu vyšly paměti s titulem *Nejdřív se musíte narodit...*

Agentuře DILIA je ctí, že má možnost tohoto významného autora zastupovat.

MP

Ve věku 90 let zemřel 17. srpna básník, dramatik, překladatel, literární historik a výtvarník Ludvík Kundera.

Česká kultura přichází o významnou osobnost především v oblasti překladů německé literatury a znalce a editora díla Františka Halase.

DILIA zastupovala Ludvíka Kunderu hlavně jako autora a překladatele literární předlohy rozhlasových her. Český rozhlas uvedl jen za první pololetí roku 2010 sedm rozhlasových her a pořadů, ve kterých užil dílo Ludvíka Kundery (*Slova ze sna a do snů, V Kunštátě o víně, Hra o Janáčkově...*).

Ludvík Kundera obdržel za svého života několik prestižních ocenění. V roce 2002 mu byla na Lipské knižním veletrhu udělena Cena za celoživotní dílo oceňující přínos ke zprostředkování české a německé literatury.

V roce 2007 mu prezident Václav Klaus udělil státní vyznamenání Za zásluhy o stát v oblasti kultury a umění. V roce 2009 získal jednu z nejvýznamnějších tuzemských literárních poct – Cenu Jaroslava Seiferta.

Agentuře DILIA je ctí, že má možnost tohoto významného autora zastupovat.

MP

ROZHOVOR S DĚDICEM JOSEFEM LADOU

Váš dědeček byl slavný malíř Josef Lada a Vy jste jeho jediným dědicem. Můžete nám říct, jak se k Vám dědictví dostalo?

Josef Lada zemřel v roce 1957, po projednání dědictví přešla jeho autorská práva na dceru Alenu Ladovou, moji maminku, a po její smrti v červnu 1992 pak dědictvím na mě.

Josef Lada vyprodukoval za svého života velké množství obrazů, ilustrací, obrázků, perokreseb atd. Co vlastně obnáší být dědicem malíře Josefa Lady? Jak toto dědictví spravujete?

Mým důležitým a krásným úkolem je starat se o dílo mého dědečka komplexně, tedy o vše, co souvisí s vlastně jakýmkoli užitím jeho díla, jako například příslušné nakladatelské licenční a jiné smlouvy, pořádání výstav, korespondence, propagace, jednání s rozličnými subjekty, prostě starat se co nejlépe o jeho neuvěřitelný umělecký odkaz.

V současné době multimédií a internetu je ochrana autorských práv čím dál tím složitější. S jakými problémy se potýkáte Vy?

V poslední době se naštěstí žádný větší problém nevyskytl. Každé užití díla bez předchozího souhlasu se snažím dořešit v klidu, buď sám nebo za přispění příslušné ochranné organizace,

konkrétně s pomocí Dilia. Jde občas o dohadování s určitými zahraničními nakladateli, že Hašek jako autor Švejka je již volný, ale Lada jako jeho ilustrátor zdaleka ne. Problémy též někdy bývají s dobou platnosti smluv.

Povoláním jste právník, věnujete se širší právníkové praxi nebo Vás dědečkově dílo zaměstnává na plný úvazek?

Dědečkovi, ale i samozřejmě mamince Aleně, se věnuji na plný úvazek.

Říká se, že Josef Lada byl za mládí velký bohém, co jste o něm slyšel Vy?

Zase tak velký bohém určitě nebyl, v mládí si jistě užil dost leg-race, zvláště při soužití s Haškem, ale postupem času a hlavně po svatbě se stal vzorným otcem rodiny.

Lada se stal spolu s Čapkem, Nezvalem a Vančurou jedním ze zakladatelů tzv. „moderní pohádky“ v české literatuře pro děti. Vyrůstal jste s moderní pohádkou nebo spíše s tou tradiční?

To už je strašně dávno, byly mně určité čteny pohádky od Čapka, Němcové a samozřejmě i Lady, ale i bratří Grimmů nebo

Andersena. Nejvíce ovšem vzpomínám na Medvídka Pú a Děti z Bullerbynu.

Které jeho dílo považujete za nejdůležitější a proč?

Nemohu a nechci srovnávat či vyzdvihovat. Obrazy ponocných, hastrmanů, zimních vesniček, ilustrace Mikešů, Lišek, Českých Honzů... a co Švejk? Kdybych vyzvedl pár konkrétních děl, ublížil bych mnoha dalším. Neumím vybrat nejdůležitější dílo.

Existuje pár verzí výroku Picassa na adresu Josefa Lady. Co konkrétně řekl?

To je otázka – a řekl to vlastně doopravdy? Verzí je několik. Malíř Josef Šíma jednou navštívil Pabla Picassa – nebo se to setkání událo na poválečné výstavě českého umění – a přinesl mu ukázat – nebo si oba prohlíželi – reprodukce současných českých malířů, moderních umělců. Picasso letmo prohlížel tyto reprodukce a náhle se zastavil u kresby Josefa Lady a řekl: „To je váš nejlepší malíř, tento muž zachází s formou stejně svobodně jako já.“ Tak pevně doufám, že je to pravda.

Jaký vztah máte k malířství? Jaké umění se Vám líbí?

Od malička je můj vztah k malířství velice pozitivní, ale mojí oblíbení jsou velmi vzdáleni stylu mého dědečka. Hieronymus Bosch a Pieter Bruegel starší, to jsou moji favorité.

Děkuji za rozhovor.

Mgr. Josef Lada (14.1.1960) absolvoval Právnickou fakultu UK. Po zaměstnání v podniku Konstruktiva dále působil jako spolumajitel obchodního střediska v Horních Počernicích. Od roku 1994 je editorem díla Josefa Lady a Aleny Ladové. Je podruhé ženatý a má syny Josefa, Martina a Viktora. Bydlí v pražských Střešovicích. Pravidelně sleduje sport, zejména fotbalovou Spartu. Fanoušek rockové muziky 60.-70. let.

MP

PERSPEKTIVY KOLEKTIVNÍ SPRÁVY PŘEDEVŠÍM V OBLASTI TZV. NÁHRADNÍCH ODMĚN A DIGITÁLNÍCH ZPŮSOBŮ UŽITÍ DĚL

Domnívám se, že je nezbytné se v tomto čísle Věstníku DILIA zmínit o perspektivách kolektivní správy. Protože pojem kolektivní správa práv je pojmem velice širokým, soustředím se v tomto článku na oblast tzv. náhradních odměn* a digitálního užití vůbec, která je v celoevropském kontextu nejzranitelnější oblastí činnosti DILIA, a to hned z několika důvodů.

Prvním je bezpochyby monopol evropských kolektivních správců, ať už zákonný nebo přirozený, s tím, že proti monopolům všech druhů Evropská unie permanentně bojuje.

Druhým důvodem je neustále zpochybňování a ponižování náhradních odměn, které jsou trnem v oku evropské populace, a zvláště pak komerčním subjektům, jež jsou povinny náhradní odměny platit, a příslušné orgány EU na jejich stesky a návrhy změn často rády slyší – nutno bohužel říci – na rozdíl od návrhů a připomínek kolektivních správců.

Třetím důvodem je tvrzená neprůhlednost licencování autorských děl kolektivními správci spolu s neprůhledností jejich hospodaření. Ta ovšem spíše spočívá v neporozumění široké veřejnosti institutu kolektivní správy i autorským poplatkům a způ-

* Srov. také článek Náhradní odměny v kolektivní správě v části Breviář autora v tomto věstníku

sobu, jakým kolektivní správci svou činnost vykonávají a jak autorské odměny vyplácí autorům.

Pro úplnost doplním, že dosavadní regulace EU i výhrady a připomínky k fungování kolektivní správy se dosud týkají především kolektivních správců zastupujících díla hudební, nicméně lze očekávat „ofenzivu“ i na ostatní oblasti kolektivní správy, zejm. na tzv. odměny v reprografii.

Čtvrtým a nejvážnějším důvodem je pak přesun užití autorských děl v masovém měřítku na internet. Obecně je pak aplikace autorského práva v prostředí internetu jeho uživateli pojmána jako jedna ze závažných brzd společenského rozvoje a rozvoje tzv. informační společnosti ať už v jakémkoli slova smyslu, ale asi především v tom, že přináší složitosti, které jsou často obtížně překonatelné a které stojí čas i peníze.

Všechny čtyři důvody spolu nějak souvisí a všechny jevy a především kroky s nimi spojené směřují proti institutu kolektivní správy jako takové. Absurdní na celé situaci s kolektivní správou je to, že vývoj společnosti, respektive médií, digitálních technologií a zahrnující všeobecné rozšíření přístrojů a médií sloužících k rozmnožování a nárůst jejich využívání, by měl naopak institut kolektivní správy posílit, protože se v aktuální době jeví jako jediný známý způsob, jak předmětná užití umožnit za dodržení zá-

kladních principů autorského práva. Jinak řečeno, kopírování děl pro osobní potřebu díky přístupnosti technologií nakupovaných fyzickými osobami se oproti situaci před několika lety rozrostlo do nevídaných podob a nositelé práv by v souvislosti s ním logicky měli dostat odpovídající odměny. Náhradní odměny za užití děl pro osobní potřebu by tak měly stoupat a nikoli klesat. Prakticky nekonečný počet digitálních způsobů užití děl, zejména na internetu, by měl dále znamenat jejich zvýšené licencování. Z důvodů praktických se i zde jeví jako nejvhodnější hromadné licencování právě kolektivními správci. Konkrétní důvody, které svědčí pro tuto alternativu, jsou především usnadnění užití autorských děl hromadným způsobem vůči uživatelům na straně jedné, zaručení ochrany práv a samozřejmě také odpovídajících odměn a jejich efektivního výběru a výplat autorům na straně druhé.

Nicméně, jak jsem již naznačil výše, dochází přesně k opaku – náhradní odměny klesají a podle všeho budou dále klesat*. Užití děl na internetu je pak převážně nelegální, a tedy autorskými odměnami nezpoplatněné. A jak píše výše, převládající tendence na půdě EU i v národních legislativách členských států je regulací kolektivní správu spíše omezovat než rozvíjet.

Uvedenou situaci se bude snažit řešit již pro příští rok chystaná Směrnice o kolektivní správě, nicméně si od ní podle předběžných informací o průběhu jejího vzniku, připravovaném obsahu a vy-

* Viz článek Anny Tiché o rozhodnutí ESD, uveřejněný v tomto čísle Věstníku.

sledcích veřejných konzultací nelze mnoho slibovat. Zřejmě dopadne tak, jako většina problematik v kontextu Evropy, kde proti sobě stojí dvě či více silných znepřátelených stran – kompromisy, nejasnými formulacemi a chtěnou nekonkrétností s odkazem na národní úpravy v tom smyslu, ať si to rozhodnou samy. Buď se to tedy vyřeší konkrétním velice úzkým problémem (hrozí např. zúžení směrnice pouze na segment hudebních děl) nebo naopak velice vágním rámcem, který konkrétní úpravu ponechá na členských státech.

Obecně lze snad předpovídat minimálně tři alternativy ohledně vývoje kolektivní správy v Evropě, které se pochopitelně mohou navzájem prostupovat.

Evropa do určité avšak objemné míry bude rezignovat na ochranu autorských práv a dopustí v autorskoprávních předpisech jednotlivých států vyvlastnění autorských práv v daleko větší proporcii než doposud. To se bude týkat hlavně užití na internetu, a to s tím, že půjde o vyvlastnění bez náhrady, tedy i bez placení náhradních odměn. Výnosy z autorských odměn inkasovaných kolektivními správci pro autory se tak bezprecedentně a velice výrazně poníží, protože jim budou „škrtnuty“ v současnosti nejčtetnější zdroje užití děl.

Evropa rozšíří množinu volných užití autorských děl, a to především na internetu s tím, že většina užití děl na internetu bude volná a v souvislosti s těmito formami volného užití se vytvoří nový systém placení náhradních paušálních odměn z internetu, který se pak vztáhne především na provozovatele internetových stránek,

resp. poskytovatele jejich obsahu, případně také na provozovatele datových sítí. Tím se docílí toho, že poskytování internetových služeb nebude bezplatné jako dosud.* Dále se ale tímto postupem zlegalizují dosud neoprávněná užití děl na internetu. Je otázkou, zdali takto stanovené náhradní odměny a jejich inkaso budou objemově totožné, nižší či vyšší v porovnání s dosavadními výnosy kolektivních správců.

Evropa zruší náhradní odměny zcela, avšak nebude rezignovat na ochranu autorských práv a veškeré i digitální způsoby užití autorských děl budou licencovány, a to i pro osobní potřebu. Zrušení náhradních odměn bude v tomto případě zcela zjevně provázeno i zrušením monopolů kolektivních správců, protože jejich monopol je právě vynucen především existencí náhradních odměn a jejich jednotným inkasem. V tomto případě by dle mého soudu došlo k entropickým turbulencím, kdy hlavně pomocí internetu bude docházet k vyhledávání nositelů autorských práv nebo těch osob, které s nimi disponují. Došlo by však zřejmě k efektu „babylonské věže“, kdy by získání práva k užití autorských děl bylo tak obtížné a časově náročné, že by uživatelé na legální způsoby získávání svolení k užití děl pravděpodobně začali postupně rezignovat jsouce si vědomi nemožnosti zjednatí pořádku ze strany nositelů práv.

* Pozor, je třeba nezaměňovat s již aktuálně existujícími poplatky „za připojení k internetu“, které pokrývají jen technické přistoupení k internetovým službám. Zde by šlo o nějakou formu zpoplatnění obsahu webu.

V této souvislosti může dojít také k jevu, který pracovně pojmenuvám „vyhladovění kolektivních správců a návazně autorů“. Náklady na licencování jednotlivých autorských děl pro skoro nekonečný počet nejrůznějších drobných a roztroušených užití především na internetu může vést k takovému povýšení nákladů na výkon kolektivní správy, že se tyto náklady mohou objemově přiblížit vybraným odměnám.

Bohužel je třeba říci, že ani jedna z nastíněných možností vývoje kolektivní správy v oblasti digitálního užití a náhradních odměn není příliš růžová. Možná je můj pohled příliš pesimistický a vše bude jinak. Třeba se systém náhradních odměn upevní a objem vybíraných náhradních odměn se povýší, odstraní se nelegální užití děl na internetu a vytvoří se systém licencování, který bude uživateli všeobecně respektovaný a používán. Tím se i povýší licenční odměny, protože je zřejmé, že za posledních několik let došlo k výraznému nárůstu počtu užití děl... Nebudu raději v těchto pozitivních odhadech pokračovat.

Známy citát „optimismus je opium lidstva“ je asi nejvhodnější umístit na konec tohoto článku. Jistě víte, kdo tuto slavnou větu napsal a jak to potom všechno dopadlo, že?

Jiří Srstka

NOVÁ VEDOUcí LITERÁRNíHO ODDĚLENí A PERSONÁLNí ZMĚNA V PRÁVNíM ODDĚLENí DILIA

K poslednímu dni měsíce listopadu 2010 vypršela roční pracovní smlouva na pozici vedoucí literárního oddělení DILIA paní Janě Kupilíkové, která z DILIA odchází. Na její místo nastoupila od 1.12.2010 paní Michaela Celárková. Paní Michaela Celárková pracovala dva roky v divadelním oddělení DILIA a při výkonu své práce se velice osvědčila. Má proto všechny předpoklady, aby s úspěchem vykonávala i funkci vedoucí literárního oddělení DILIA.

Janě Kupilíkové se sluší za vykonanou práci pro autory a DILIA poděkovat, Michaela Celárkové pak popřát vše nejlepší, hodně vitality, energie a síly. Držme jí všichni palce. Pracovat v literárním oddělení DILIA není žádná procházka růžovou zahradou!

K poslednímu prosincovému dni tohoto roku odchází na mateřskou dovolenou paní Mgr. Helena Pavlíková, pracovnice právního oddělení DILIA. Je to pro všechny v DILIA na jednu stranu špatná zpráva, na druhou stranu zpráva dobrá. Ta dobrá zpráva spočívá v tom, že jí všichni upřímně mateřství přejeme, ta špatná právě v tom, že odchází. Paní magistra se totiž za dobu svého působení v DILIA vypracovala na jednu z největších odbornic na autorské právo a navíc požívala zvýšené důvěry jak autorů, tak zaměstnanců DILIA. Na dobu její nepřítomnosti nastoupí do právního oddělení DILIA paní Mgr. Klára Parkanová, novopečená absolventka Právnické fakulty Univerzity Karlovy, která psala diplomovou práci z oblasti autorského práva. Myslím si, že je to dobrý příslib toho, aby paní Mgr. Helenu Pavlíkovou v plné šíři zastoupila.

Jiří Srstka

NA KÁVĚ S PANEM ZDEŇKEM MILEREM

Pan Miler rozdává prostřednictvím oblíbeného Krtečka už více než půl století radost dětem i dospělým na celém světě. Rozhodli jsme se, že tentokrát uděláme radost my jemu a jeli ho navštívit. A jak se pan Miler dneska má? Stále usměvavý gentleman se těší dobré náladě i zdraví, je plný optimismu a již brzy oslaví významné životní jubileum.

Nejvíc Vás proslavil animovaný seriál o Krtečkovi. Vytvořil jste na 50 filmů s Krtečkem, které oblétly celý svět. Diváci ho nedávno mohli vidět na Expu 2010 v Shanghai ve společnosti Spejbla a Hurvínka. Jak to všechno začalo?

Já jsem toho Krtka začal dělat velice zvláštním způsobem. Každý chce vědět, jak jsem k němu přišel. Bylo to poměrně dost jednoduché, navíc si myslím, že mi pomohl někdo ze shora a na Krtka mě upozornil. Bylo to tak:

Náš dramaturg mi jednou přinesl pohádku, která se jmenovala O plátěné košilce. Přečetl jsem si ji, ale nelíbila se mi. Byla v ní spousta strojů a dospělých. Řekl jsem, že ji dělat nebudu, ale vyberu si jinou, která by mi víc seděla a dělal bych ji s chutí. A tak jsem se pustil do práce, ale pořád to nešlo. Největší práce byla přijít na tu správnou figurku, která by uměla vyjadřovat všechny pocity nějakého zvířátka. Dokola jsem přemýšlel, jak to udělat, aby nevypadala jako z nějakého

amerického filmu, kde se všichni jen perou a střílejí. Hledal jsem nějakou figurku...

Pan Miler musel vyrazit do přírody na procházku, aby na slavného Krtka přišel. Zakopl tehdy o krtinu a nápad byl na světě!

Co Vás vedlo k tomu, že jste upustil od mluvené verze Krtka? Všechny ostatní díly, kromě toho prvního, jsou beze slov.

Podle původního zadání na objednávku měl Krtek mluvit. Od toho jsme však brzy upustili. V té době nebyl dabing dokonalý a zřejmě bychom příliš dlouho hledali vhodné hlasy nejen pro Krtka, ale i jeho kamarády. Rozhodli jsme se tedy, že další filmy budou beze slov a ozvučíme pouze to, jak se Krtek směje, jak pláče atd. Použitá citoslovce vyjadřovala Krtkovo momentální citové rozpoložení a dodávala mu konkrétnější povahové rysy.

Pomohly mi mé dvě dcery, které jsem vzal na Barrandov a řekl jim, aby se smály a dělaly takové to „jů“ a „hele“ a další citoslovce. Káta se zasmála a bylo to bezvadné, hned napoprvé se to povedlo, a Barča potom taky. Byl to tak kouzelný smích, že jsme ho pak už používali pořád. Dokonce ještě po dvaceti, třiceti letech ho Kája, moje stříhačka, stále překopírovala na další a další filmy.

Krtek tak byl připraven pro okamžité použití i v zahraničí.

Jeden režisér z rozhlasu kdysi navrhl, abychom Krtkovy zvukové projevy zaktualizovali. Pozval tehdy do studia asi 15 dětí, natočil spoustu materiálu, ale nebylo to ono.

Jaké bylo Vaše očekávání, když jste Krtečka kreslil? Čekal jste, že vytvoříte tak kultovní postavičku?

Postupoval jsem jako herec. I ten zahraje nejlépe sám sebe. Všechny své prožitky a zážitky jsem se snažil do Krtka vložit. Předával jsem je i svým kolegům animátorům, bylo jich asi šest a všichni byli skvělí kreslíři. Pokusil jsem se jim vždycky předkreslit, co jsem chtěl, takže se měli čeho chytit a nemohli mi od té mé koncepce nikam utéct.

Krtka jsem dělal hrozně dlouho – téměř dva roky, což je na krátký film nezvykle dlouhá doba. Ale stálo to zato, investovat do práce tolik úsilí a času.

První film o Krtkovi se dostal do Benátek na filmový festival, kde dostal hlavní cenu – Benátského lva, což pro mě bylo něco naprosto posvátného. Byl jsem nadšen, že téhle malé postavičce, která ani nemluví, všichni perfektně rozumí. A to bylo hlavní.

Jakmile se rozneslo, že Krtek dostal tuhle cenu, ozvali se Němci z Kolína nad Rýnem a začali si objednávat další díly.

Vyprávěl Vám někdy Krtek zážitky ze zahraničních cest?

Jednou jsme přijeli do Francie na nějaký hrad a tam jsme se setkali s vedoucím skupiny postižených dětí. Dali jsme se s ním do řeči a on

hned: „Když já těm dětem vyprávím o Krtkovi, tak jsou hodné a dělají to, co chci, ale když ne, tak neposlouchají.“ Je hezké, že Krtek děti takhle povzbuzuje.

A jednou, když jsme byli v Řecku, tak nás zastavili cestou policajti a chtěli nám dát pokutu. Manželka vytáhla Krtka a oni nám všechno odpustili a ještě nám málem poděkovali... Krtek nás tehdy zachránil.

Je Krtek Vaše nejoblíbenější kreslená postavička?

To je jistá věc. Krtka jsem dělal s velikou láskou a nasazením a celý život mě zajímal. Vždycky jsem se snažil předat své nápady, které se mi rodily v hlavě, animátorům. A výsledek byl opravdu uspokojivý. Krtek prošel celým světem a sbíral ceny.

Byl vždycky optimistický, stejně jako já. A i když občas provedl nějakou lumpárnu, přišel se omluvit a vše napravit. Proto mu štěstí přálo. Když ho chtěla třeba v Krtkovi ve městě vymést bába z domu ven, nasedl do výtahu a vyjel až do posledního patra a zamával na labuť, které ho na křídlech odnesli pryč z města, zpátky do rajske přírody. A když bylo nejhůř, vlezl jednoduše do krtiny a byl pryč.

A tak jsme se s panem Milerem rozloučili, popřáli mu hodně zdraví a ... byli pryč.

Vadim Petrov a Kateřina Bohadlová

Zdeněk Miler (*1921) je světově uznávaný český výtvarník a režisér. Vystudoval Grafickou školu a Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze. V letech 1942-1945 pracoval jako animátor ve zlínských filmových ateliérech. Poté odešel do Prahy, kde začal pracovat ve studiu Bratři v triku pod vedením Jiřího Trnky jako animátor, výtvarník a režisér.

Nejvíce se proslavil kresleným seriálem o Krtekovi, který vznikl od 50. let až téměř do současnosti. První díl, *Jak krtek ke kalhotkám přišel*, získal v roce 1956 hlavní cenu – Benátského lva – na filmovém festivalu v Benátkách. Na úspěch v Itálii ihned zareagovala německá televize, která si objednávala další díly. Autor spolupracoval se spisovatelem (Hana Doskočilová a Ivan Klíma) na nových příbězích, kterých je v současné době na padesát. Zatím poslední díl se jmenuje *Krtek a žabka* (2002). O Krtekovi vyšla řada ilustrovaných knížek.

Pan Miler je také autorem série animovaných filmů o Cvrčkovi a série o Štěňátku, dále pohádek *O kohoutkovi a slepičce*, *O milionáři, který ukradl slunce* (první film na motivy Jiřího Wolкера, 1948) nebo *O nejbohatším vrahci na světě*. Ilustroval *Cesty formana Šejt-ročka* a *Kubula a Kuba Kubikula*. Vytvořil i dva filmy pro dospělé: *Rudá stopa* a *Romance helgolandská*.

DIVADELNÍ GRANT DILIA VYHLÁŠEN

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu. Uzávěrka podání žádosti o grant DILIA je 15. prosince 2010.

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře studentských činoherních projektů. Žadatelé mohou být studenti vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha) a filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, FPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie).

Studentským projektem se rozumí takový, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava atd.) je tvořen pouze studenty. Podpora bude udělena pouze projektům, jako jsou scénická čtení a inscenace původních českých textů či dosud neuvedených překladů zahraničních her. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je ošetření autorských práv spojených s daným projektem ze strany DILIA.

O grant se mohou ucházet jak projekty vytvořené v rámci školní výuky, tak projekty vytvořené na základě vlastní iniciativy studentů.

Žádost o grant podává přímo student (autor, režisér, produkční apod.). Autor projektu (kolektiv) musí být v době podání žádosti řádným studujícím jedné z výše uvedených fakult.

Pokyny k podání žádosti o Divadelní grant DILIA jsou uveřejněny na internetových stránkách www.dilia.cz.

V minulém roce bylo na základě Grantu DILIA podpořeno celkem 7 projektů studentů vysokých uměleckých škol a filozofických fakult z Prahy a Brna. DILIA je tak jedinou divadelní agenturou, která soustavně podporuje mladé české autory a divadelníky.

MŠ

SPRÁVNÍ RADA DILIA UDĚLILA UZNÁNÍ

Správní rada divadelní, literární, audiovizuální agentury DILIA již po šesté ocenila umělce za jejich celoživotní umělecké tvůrčí činy, občanské postoje a ostatní aktivní činnosti v široké oblasti kultury.

Uznání uděluje Správní rada spolu s ředitelem DILIA na písemný návrh jednotlivců nebo profesních klubů členům DILIA, zpravidla starším šedesáti let. Oceněnému přísluší finanční odměna ve výši 20.000 Kč. Na předvánočním setkání členů DILIA, dne 9. prosince 2010 byli oceněni básník, překladatel, fejetonista, autor knih pro děti a písňových textů **Pavel Šrut** (medailonek tohoto autora naleznete v tomto vydání Věstníku DILIA), filmový a televizní režisér **František Filip** a básník, publicista a autor písňových textů **Pavel Vrba**.

CENY DIVADELNÍCH NOVIN UDĚLENY

26. června 2010 byly předány Ceny Divadelních novin, bohužel již ne za podpory Sazky. Poprvé se tak stalo v moravskoslezské metropoli Ostravě na jevišti divadla Komorní scéna Aréna. Ceny Divadelních novin se udílejí od roku 2001 pod záštitou ministra kultury. O laureátech rozhoduje odborná porota pod dohledem státní notářky. Všichni ocenění získají finanční ohodnocení, sošku Stříbrného Orfea a šperk Stříbrná harfa.

Za herecký výkon sezony bez ohledu na žánr ji převzal herec Petr Nárožný. Byl oceněn za roli rytíře Olivera Urbana v inscenaci Léda, kterou uvádí pražský Činoherní klub.

Režisér Miroslav Krobot dostal cenu v kategorii Činohra za režii inscenace Muž bez minulosti, kterou hraje pražské Dejvické divadlo. Krobot ve hře zpracoval scénář podle snímku finského scenáristy a režiséra Akiho Kaurismäkiho. V kategorii Hudební divadlo získal Cenu Divadelních novin Stanislav Moša za režii muzikálu Probuzení jara, který se hraje v Městském divadle Brno. Muzikál

MŠ

CENY MKČR

z dílny amerického skladatele Duncana Sheika a libretisty Stevena Satera pojednává o dospívání a prvních láskách, mezigeneračních střetech i zneužívání a homosexualitě v konzervativní atmosféře devatenáctého století. Cenu v kategorii alternativní divadlo dostali autor Miroslav Bambušek a kanadský režisér Ewan McLaren za režii inscenace *Zdař Bůh!*, která byla inscenovaná v autentickém prostředí Dolu Michal v Ostravě. Představení je inspirované životy horníků z Ostravska. Děj se odehrává v padesátých letech minulého století v období takzvané první pětiletky. Hra tak zrcadlí osudy lidí pracujících v dolech i atmosféru tehdejších razantních politických změn. Za choreografii a režii baletu *Pták Ohnivák*, který uvádí Jihočeské divadlo České Budějovice, získal Cenu Divadelních novin v kategorii Tanec a balet Attila Egerházi, který je původem z Maďarska a patří mezi významné evropské choreografické osobnosti.

MŠ

Ceny šesti nominovaným umělcům předal ministr kultury během slavnostního večera 25. října 2010 v Malé dvoraně Veletržního paláce u příležitosti státního svátku 28. října.

Laureátem Státní ceny za literaturu se stal **Antonín Bajaja**, za román *Na krásné modré Dřevnici*.

Státní ceny za překladatelské dílo dostal Prof. **Oldřich Král**, za celoživotní překladatelské dílo.

Státní cena za literaturu a Státní cena za překladatelské dílo se v návaznosti na tradici první republiky udělují od roku 1995. Státní cena za literaturu se uděluje autorovi k ohodnocení významného původního literárního díla vydaného v českém jazyce v roce udělení ceny nebo v roce předcházejícím. Státní cenu lze udělit k ohodnocení dosavadní literární tvorby. Státní cena za překladatelské dílo je udělována k ohodnocení překladu literárního díla z cizího jazyka do českého, vydaného v roce udělení ceny nebo v roce předcházejícím, s přihlédnutím k dosavadní činnosti autora překladu v oblasti překladů literárních děl. Státní cenu lze udělit k ohodnocení dosavadní činnosti autora v oblasti překladů literárních děl.

Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury se udělují od roku 2003.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla byla udělena **Karlu Krausovi**, za celoživotní dramaturgické a teoretické dílo. Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla se uděluje k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti divadla.

Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby převzal Prof. **Ilja Hurník**, za výjimečný tvůrčí a interpretační přínos české kultuře. Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby se uděluje k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti hudby.

Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění převzal Ak. mal. **František Skála**, za výjimečné tvůrčí počiny. Cena

Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění se uděluje k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti výtvarného umění.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury byla udělena Prof. Ing. akad. arch. **Aleně Šrámkové**, za dosavadní architektonickou a pedagogickou činnost.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury se uděluje k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti architektury.

MP

BREVIÁŘ AUTORA: NÁHRADNÍ ODMĚNY V POVINNÉ KOLEKTIVNÍ SPRÁVĚ

Autoři a nositelé majetkových práv autorských často zcela nechápou institut tzv. „náhradní odměny“, který je kromě jiného předmětem činnosti kolektivní správy DILIA, a lámou si hlavu nad rozúčtováním odměn, jež každoročně dostávají z DILIA. Možná vhodnějším termínem pro postižení této problematiky je anglický výraz „fair compensation“, tedy v popisném překladu cosi jako „férové vyrovnaní“.

Autorské zákony evropských zemí přiznávají autorům právo na náhradní odměny tam, kde dochází k vyvlastnění jejich práv za náhradu. K vyvlastnění autorských práv však dochází i bez náhrady pro autory. Typickým příkladem je třeba úřední a zpravodajská licence, kdy má z důvodu informovanosti společnosti stát takový zájem na užití autorských děl či jejich částí, že užití díla v těchto případech je nejen povoleno přímo ze zákona, ale autoři nedostanou žádnou, ani tu „náhradní odměnu“.

Náhradní odměna autorům se dle českého autorského zákona platí v těchto případech, striktně vymezených autorským zákonem:

- 1) za právo osob si kopírovat autorská díla pro svou osobní potřebu a to svou vlastní činností,
- 2) za právo osob si nechat kopírovat autorská díla od jiného, avšak

pouze v případě tiskových rozmnoženin děl na papír nebo podobný podklad,

- 3) v případě opětovného prodeje originálu díla uměleckého a to především díla výtvarného,
- 4) za půjčování knih veřejnými knihovnami,
- 5) v případě pronájmu audiovizuálního díla (činnost tzv. video-půjčoven).

Shora uvedené odměny mají svou neotřesitelnou logiku právě ve smyslu náhrady autorům za vyvlastnění jejich práv. Toto vyvlastnění je v autorském zákoně pojmenováno trochu konfúzně jako „volná užití a zákonné licence“.

Důvody pro platbu náhradních odměn ve shora uvedených bodech jsou tyto:

- 1) osoba si může bez dalšího, tedy i bez svolení autora a tak bez úhrady autorské odměny, kopírovat svou vlastní činností jakékoliv autorské dílo (na CD, DVD, do PC, apod.),
- 2) v případě kopírování autorských děl, jež jsou rozmnožena na papír nebo podobný podklad, si může na rozdíl od jiných autorských děl objednat pořízení kopie díla u jiné osoby (ze-

- jména v tzv. kopírovacích centrech, na kopírkách v knihovných apod.),
- 3) v případě opětovného prodeje originálu díla uměleckého a to zejména výtvarného, kdy autor již nelicencuje další prodeje tohoto originálu (pochopitelně ale licencuje a dostane odměnu při prvním prodeji!), by měl mít podíl z obrátu při dalších prodejích,
 - 4) výpůjčky veřejných knihoven přinášejí v důsledku snížení tantiém autorů slovesných děl, jelikož osoby knihy nenakupují, ale opakovaně si je půjčují s tím, že takové výpůjčky autor ze zákona nelicencuje a tudíž v těchto případech neobdrží žádnou licenční odměnu,
 - 5) v případě pronájmu audiovizuálního díla autor neobdrží žádnou další odměnu od producenta, protože toto právo je v naprosté většině poskytováno autory producentům za fixní odměnu.

Výše náhradních odměn je stanovena autorským zákonem a především pak vyhláškou Ministerstva kultury ČR. Osoby povinné platit tyto náhradní odměny, jež jsou též určeny autorským zákonem, jsou v naprosté většině ty osoby, které dovážejí přístroje a nosiče či poskytují kopírovací služby, a náhradní odměny, jež platí kolektivním správcům, pak kalkulují do prodejní ceny výrobku či kopírovací služby. Za opětovný prodej originálu uměleckého díla platí náhradní odměnu provozovatel galerie, dražebník či osoba obchodující soustavně s takovými díly. Za výpůjčky ve ve-

řejných knihovnách platí stanovenou náhradní odměnu český stát, odměnu podle bodu 5 pak videopůjčovny*.

Náhradní odměny jsou ze své podstaty neadresné, protože nikdo není schopen a ochoten sledovat, k rozmnožování jakých autorských děl ve skutečnosti shora naznačenými postupy dochází, to vše při zachování práva na ochranu osobního soukromí. To pochopitelně neplatí pro odměnu podle bodu 3, shora uvedeného.

Náhradní odměny mají v případech bodů 1 a 2, které jsou mimochodem v praxi nejvíce aktuální, **paušální rozměr. Stručně řečeno, platí všichni, i když málo, bez ohledu na rozsah využití zákonné licence.** To je mimochodem pro obecnou populaci nejvíce nepochopitelné a také nejvíce kritizované.

Náhradní odměny vybírají kolektivní správci, disponující oprávněním k výkonu kolektivní správy podle druhu děl (díla hudební – OSA, díla slovesná a další – DILIA atd.) a pro výkon této činnosti mají ze zákona monopol. Představa, že by existovalo více kolektivních správců pro jeden druh děl a ti by pak vybírali v nějakých podílech zvláště náhradní odměny od povinných osob, je v praxi vskutku neudržitelná. Stejně tak monopol platí i pro autory a jejich dědice, kteří mohou být zastoupeni pouze jedním kolektivním správcem a nemohou tak svá práva vůči povinným osobám vykonávat přes jiného kolektivního správce nebo bez něj. Odtud

* Výběr odměn od videopůjčoven se nikdy nepodařilo plně realizovat díky špatné právní úpravě. V současnosti jsou videopůjčovny z pochopitelných důvodů v naprostém útlumu.

vychází pojem **povinná kolektivní správa**. Kolektivní správci se pak často při výběru náhradních odměn vzájemně zastupují tak, aby docílili co nejvyšší efektivity.

Základem pro rozúčtování paušálních a neadresných odměn mezi autory **je evidence jejich děl vedená kolektivními správci. Je na autorech a jejich dědicích, aby svá díla do evidence přihlásili u kolektivního správce, a pak je doplňovali o díla nová.** Jen pro představu uvádím, že v DILIA je v současné době zaregistrováno do evidence k datu vydání tohoto článku 228.482 děl. Počet autorů včetně dědiců, kteří takto zaregistrovali svá díla je 3.314.*

Náhradní odměny se rozúčtovávají mezi autory a jejich dědice jednou ročně a to podle pravidel stanovených rozúčtovacím řádem DILIA. Rozúčtovací řád DILIA schvalují a tím i stanovují na valných hromadách DILIA autoři, kteří jsou členy DILIA jako občanského sdružení. Podstatnou součástí rozúčtovacího řádu jsou přílohy, které obsahují body, jež se k jednotlivým druhům autorových děl přiřazují.

Při rozúčtování, které probíhá v případě náhradních odměn jednou ročně, se k evidovaným dílům přiřadí body podle přílohy rozúčtovacího řádu a uplatní se i další kritéria dle rozúčtovacího řádu. Tak vznikne množina bodů, jejímž počtem se vydělí součet

všech vybraných odměn určených k rozúčtování, čímž je určena cena jednoho bodu. Oceněné body se pak zpět přiřadí k dílům zahrazeným do rozúčtování a vypočte se tak odměna na každé dílo a součet odměn si pak každý autor může zkontrolovat ve svém vyúčtování, které obdrží.

Dlužno podotknout, že část rozúčtování náhradních odměn směřuje k autorům ze zahraničí přes zahraniční kolektivní správce a to na základě uzavřených recipročních smluv.

Jiří Srstka

* Pro úplnost: uvedená čísla platí pouze pro české autory. DILIA samozřejmě vypořádává odměny do zahraničí, prostřednictvím sítě recipročních smluv se zahraničními kolektivními správci. Viz níže.

NOVELA AUTORSKÉHO ZÁKONA V NEDOHLEDNU

Zatímco v minulém čísle Věstníku DILIA jsem se věnoval věcnému obsahu novely autorského zákona (dále jen AZ), dnes se spíše zaměřím na procesní problémy spojené s projednáním novely AZ. Mnozí z vás si jistě vzpomínají, že Ministerstvo kultury České republiky (dále jen MK ČR) zaujalo ohledně přípravy novely AZ v minulých letech a v tomto roce standardní postup. Tedy přizvalo si právnické osoby, jakož i odborníky na tuto oblast a začalo s nimi nejprve diskutovat o rozsahu a obsahu novely AZ v obecné podobě, následně pak v jednotlivých okruzích, pro které si již nechalo připravit od zúčastněných konkrétnější návrhy. O těch se pak polemizovalo a to i ústně, následně se přešlo i do paragrafovaného znění, někdy i ve znění variantním.

Pro úplnost zdůrazňuji, že diskuzí se zúčastnili a návrhy podávali nejen kolektivní správci a další osoby mající v předmětu své činnosti ochranu práv autorů včetně odborníků, ale i osoby z tzv. „druhé břehy“, tedy ti, kteří jsou AZ dotčeni v tom smyslu, že musí platit kolektivním správcům, respektive autorům, náhradní či licenční odměny.

Nemusím také snad ani dodávat, že DILIA měla na přípravě novely AZ snad největší podíl ze zúčastněných osob (podala na MK ČR okolo 50 pozměňovacích návrhů) a MK ČR akceptovalo většinu z nich, byť na dvou zásadních změnách jsme

se nestačili již dohodnout a překonat tuhý odpor MK ČR vůči nim.*

Nicméně na konci června 2010 byl hotov poměrně ucelený návrh novely AZ s vidinou toho, že bude vládě ČR předložen do konce roku 2010. Předpokládalo se, že počínaje srpnem 2010 návrh novely AZ vstoupí do připomínkového řízení nejprve v interním rámci MK ČR, poté poputuje do připomínkového řízení mezirezortního, pak před legislativní radu vlády ČR a v závěru ho přinese ministr kultury ČR do vlády ČR, aby ho po odsouhlasení předložila Parlamentu ČR. Odhad byl, že novela AZ bude Parlamentem ČR probírána v průběhu roku 2011 a účinnost by mohla nabýt od 1.1.2012 po podpisu prezidentem republiky. Tedy návrh novely AZ, o kterém jsem hovořil výše, byl skutečně tím úplně prvotním pracovním návrhem, o kterém se měly vést následné diskuze na různých legislativních úrovních.

V měsíci červenci 2010 však došlo ke dvěma podstatným věcem. Tou podstatnější byl nástup nového ministra kultury ČR, Jiřího Bessera, do funkce, méně podstatnější pak to, že výše zmiňovaný pracovní návrh novely AZ unikl na veřejnost.

* Šlo o přiměřenou odměnu v audiovizí od uživatelů a rozšířenou kolektivní správu (extended collective licensing) pro užití slovesných děl na internetu.

Pracovního návrhu se zmocnila Pirátská strana a začala svůj značně deformovaný, jednostranný a kapciózní výklad návrhu okamžitě prostřednictvím internetových Pirátských novin šířit a svým pokřiveným výkladem se jí podařilo infikovat i seriózní média. Nejhorší na tom byl fakt, že v mnohých případech Pirátské noviny tvrdily o dopadech novely AZ opak, než bylo ve skutečnosti pravdou.* Mimochodem toto proměňování černé na bílou ve veřejných médiích se snad stalo nejčastějším a neabsurdnějším zvykem tohoto nového, prý demokratického století. A tak média vyprávěla české společnosti o novele AZ naprosté hlouposti, protože si nedala tu práci přechystat si vlastní návrh novely AZ a nechat si ho vyložit seriózním právníkem. Novela AZ se tak v očích veřejnosti stala krutou normou, která by snad měla finančně i jinak podstatně zatížit většinu české společnosti a být ku prospěchu výhradně kolektivním správcům, a to i na úkor autorů.

A před tento mediální tlak byl postaven nový ministr kultury, který zcela logicky pracovní návrh ani proces jeho vzniku neznal a není odborníkem na autorskoprávní problematiku. Ministr Besser zareagoval rychle a koneckonců logicky. Posunul novelu AZ v legislativním plánu vlády ČR až na 1. kvartál roku 2012 (!!!) a řekl, že se bude novele AZ věnovat později, snad někdy po Novém roce

s tím, že zřejmě novelu AZ nechá vypracovat znovu a předloží ji k veřejné diskuzi.

Já tedy nemám nic proti veřejným diskuzím, ale v tomto případě si ji těžko dovedu představit, protože diskuze ohledně tak odborného tématu může probíhat pouze nad paragrafovaným zněním, pokud má mít smysl. Nevím také, zdali všechny legislativní návrhy jsou předkládány veřejnosti, aby se k nim vyjádřila. Pak by přeci parlamentní demokracie neměla smyslu, že?

Znepokojivá je ovšem především poměrně dlouhá prolongace procesní přípravy novely AZ, protože jak se obecně ví, termíny jsou proto, aby se posunovaly. Pokud dobře počítám, tak při shora uvedeném plánu by novela AZ mohla vstoupit v účinnost v průběhu roku 2014, a to je skutečně dost pozdě s ohledem na fakt, že novela má řešit urgentní problémy „zastarávání“ autorského zákona v překotně se vyvíjejícím digitálním světě. Což je mimochodem problém, který tak často kritizují právě odpůrci autorského práva. Další, již několikrát posun termínu pro novelizaci autorského, je tak zlým snem pro všechny, kdo se na její dosavadní přípravě podíleli a příprava novely AZ se jeví jako mrhání energií.

Anebo ne?

Jiří Srstka

* Coby jeden příklad za všechny může posloužit kritika navrhovaných změn v oblasti tzv. Creative Commons, kde Pirátské noviny tvrdily, že změny mají Creative commons poškodit, ačkoliv šlo naopak o změny do novely AZ navrhované právě zastánci Creative commons.

KONFERENCE DILIA O ELEKTRONICKÝCH KNIHÁCH

Dne 20.10.2010 se uskutečnila konference DILIA, určená pro autory slovesných děl včetně překladatelů, a to z toho důvodu, aby byl pokud možno objasněn nově vzrůstající se způsob užití slovesných děl jejich stahováním z internetu a umísťováním do tzv. čteček. DILIA na tuto konferenci pozvala autory slovesných děl včetně překladatelů, které vybrala ze své databáze. Jelikož databáze DILIA je velice objemná a kritéria výběru nejsou nekonečná, mohlo se stát, že některým autorům pozvánka nedorazila, za což se hned v úvodu tohoto článku omlouvám.

Na konferenci se sešlo přes padesát autorů. Krátké úvodní slovo měl předseda Správní rady, pan Vadim Petrov. Na konferenci jsme pozvali též zástupce dvou firem, které již poskytují slovesná díla prostřednictvím internetu a které nám připadaly dostatečně reprezentativní. Šlo o firmy Warbler (www.wknihy.cz) a eReading (www.ereader.cz). Můj referát se tak prolínal s poznámkami a explikacemi zástupců obou firem, kteří přímo na panel promítali doplňující informace o tom, jak se webové stránky, ze kterých lze stahovat slovesná díla, používají, jak se zajišťují proti kopírování a které typy čteček jsou například dostupné na českém trhu a co všechno dokážou.

Tato souhrnná explikace trvala přes hodinu, poté byl prostor vyhrazen diskusi, jež byla poměrně živá. Z průběhu konference jsem v následujících dnech zpracoval závěry, které jsem rozeslal jak autorům, kteří se konference zúčastnili, tak těm, kteří nepřišli a byli pozváni.

Pro pořádek níže zveřejňuji výstupy z konference i ve Věstníku DILIA, aby se s nimi mohli seznámit třeba i autoři, jichž se zatím problematika slovesných děl netýká, nebo se nedostali do databáze autorů, kteří byli na konferenci pozváni. Podtrhuji, že problematika elektronických knih je důležitá i pro dědice po autorech, tedy pro nositele majetkových práv autorských.

Obrazně dodávám, že problematika elektronických knih a její vývoj v blízkém budoucnu je tak trochu „věštěním z koule“ a nikdo v současnosti netuší, jak se rozvine a hlavně zdali v nějaké rozhodující proporcí nahradí současný trh s „tištěnými díly“.

Proto berte prosím následující vývody z konference DILIA s určitou „futurologickou“ rezervou:

- 1) V dalších kalendářních letech lze očekávat významný rozvoj poskytování elektronických knih prostřednictvím internetu, a to zejména z toho důvodu, že dostupnost tzv. čteček rapidně stoupá a jejich cena klesá. V současné době se již cena nejlevnějších modelů tzv. čteček pohybuje okolo 2.000, – Kč.
- 2) Placená služba spočívající v poskytování elektronických knih fakticky vypadá tak, že zákazník si z internetového portálu určeného pro poskytování takových knih vybere, zaplatí úhradu a poté si knihu stáhne do počítače či přímo do tzv. čtečky.
- 3) Placenou a legální službu spočívající v poskytování elektronických knih z internetu je nutné podpořit, aby se elektronické knihy a jejich stahování nepřesunuly do tzv. „šedé“ zóny, kde

budou elektronické knihy poskytovány a užívány nelegálně tak, jak se tomu v nedávné minulosti stalo u elektronické podoby hudebních děl.

- 4) Práva na užití knih jejich stahováním z internetu jsou v naprosté většině u autorů, nikoli u nakladatelů, kteří nabyli od autorů licenčními nakladatelskými smlouvami „jen“ oprávnění jejich slovesná díla rozmnožit a rozšířit, tedy vytisknout knihy v tiskárně a prodávat je v knihkupectvích. Tato oprávnění v žádném případě nezahrnují užití knihy na internetu.
- 5) Fakta uvedená v předchozím bodu nelze obejít ani tím, že s poskytovateli služeb ohledně elektronických knih uzavře nakladatel jakousi „distribuční smlouvu“, jako v případě distribuce tištěných knih.
- 6) Nakladatelé váhají nad tím, zdali budou sami službu spočívající ve stahování elektronických knih z internetu poskytovat. Většinou se zatím rozhodují záporně, neboť provoz specializovaného serveru, elektronická ochrana před dalším kopírováním již stažených knih a nové formátování knih pro užití na tzv. čtečkách, pro ně představují nemalé náklady.
- 7) Nakladatelé také váhají nad tím, zdali vůbec stahování elektronických knih z internetu připustit, a to především z toho důvodu, že poklesne prodej v knihkupectvích. Rozhodnutí nakladatelů jsou tak velice různorodá.
- 8) Obdobná, ale právně komplikovanější je situace u knih, které dosud nebyly zveřejněny, a knih, které již nelze najít na knižních pultech, tedy tzv. „out of print“ knih. I o takové knihy mají poskytovatelé elektronických knih na internetu zájem.
- 9) Nakladatelé často předkládají autorům k podpisům dodatky k jejich původním licenčním smlouvám proto, aby získali do-

datečně oprávnění k užití knih prostřednictvím internetu podle § 18 odst. 2) autorského zákona a právo na poskytnutí tohoto oprávnění dalším osobám v podobě podlicence.

- 10) Základním problémem těchto dodatků, pokud jsou vůbec autorům předkládány, je stanovení výše odměny. Ta by měla být oproti odměnám, jež jsou stanoveny v původní nakladatelské licenční smlouvě v podobě podílových odměn (tantiém), výrazně vyšší.
- 11) Dalším problémem předkládaných dodatků je stanovení odměn, které by měly plynout autorům z internetového užití u druhů autorských děl, kde nejsou v původní smlouvě stanoveny podílové odměny, ale autor je vyplácen tzv. fixní odměnou. Tato praxe je zavedena především u překladatelů.
- 12) DILIA je schopna a ochotna poskytnout bezplatnou právní pomoc autorům, kteří mají problémy s uzavíráním dodatků k licenčním smlouvám nakladatelským či problémy s vydáním jejich knih v elektronické podobě, avšak v rozumné míře.
- 13) DILIA je schopna a ochotna s autory, kteří o to mají zájem, uzavřít neexkluzivní smlouvu o agenturním zastupování a jejich záležitosti ohledně elektronických knih za ně vyřídit, a to buď přímo s poskytovateli těchto služeb, nebo prostřednictvím nakladatelů.
- 14) Také z toho důvodu DILIA vstoupila do předběžných jednání s firmami, jež provozují či hodlají provozovat služby spočívající v poskytování elektronických knih prostřednictvím internetu, a s některými z nich uzavřela již rámcové smlouvy obsahující podmínky, které jsou pro autory velice výhodné.

Jiří Srstka

OSIŘELÁ DÍLA

Každý, kdo se alespoň trochu zajímá o autorskoprávní problematiku, pojem „osiřelé“ nebo „sirotčí dílo“ jistě minimálně zaslechl. S trochou nadsázky by se dalo říci, že se nyní již nejen mezi autorskoprávními experty jedná o módní problematiku. Vážněji je třeba přiznat, že časté skloňování pojmu osiřelého díla má v dnešní digitální době své opodstatnění, protože tato dlouho poněkud okrajová problematika nabývá na důležitosti při projektech typu Google books nebo Evropská digitální knihovna.

Co to ale vlastně jsou ta „osiřelá díla“?

Pojmem „osiřelá díla“ (z anglického orphan works) se rozumí autorská díla, u kterých ještě neuplynula doba ochrany autorských práv, ale autor buď není znám vůbec, nejsou známi jeho dědicové nebo se neví, kde se autor či jeho dědicové zdržují a není tak možné v případě potřeby získat souhlas s užitím díla.

Co činí z osiřelých děl tak často skloňovanou problematiku je fakt, že osiřelá díla jsou chráněna jako jakákoli jiná autorská díla. Platí pro ně vše, co platí pro autorská díla, jejichž autoři, popř. jiní nositelé práv jsou známi a jsou dohledatelní. To, že autor není znám, zkrátka neznamená, že je možno s takovým dílem nakládat jako s dílem tzv. volným, tj. dílem, u kterého již uplynula doba au-

torskoprávní ochrany. Je zřejmé, že fakt nedohledatelnosti nositele práv představuje problém pro každého potenciálního uživatele osiřelého díla, protože neví, koho má požádat o souhlas s jeho užitím, tedy o licenci. A pokud dílo použije bez licence, vystavuje se nebezpečí budoucího soudního sporu a zvýšených nákladů na užití díla.

To, že se dílo jeví jako osiřelé, není ale ku prospěchu ani autorovi, resp. nositeli práv, protože to může mít za důsledek, že se dílu potenciální uživatelé vyhýbají nebo je užívají bez licence.

Dalším problémem, který je třeba v souvislosti s osiřelými díly zmínit, protože představuje jeden z hlavních důvodů, proč se tak dlouho a obtížně hledá řešení, je princip teritoriality. Stručně řečeno, národní autorskoprávní úprava platí pouze na území příslušného státu, tedy pokud stát zakotví nějaký režim pro užití osiřelých děl, ten bude platit pouze pro užití na jeho území. Což jistě není vyhovující zejm. pro digitální typy užití.

Uvedené problémy s užitím osiřelých děl z nich dělají velice aktuální problematiku, nad kterou si v současné době lámou hlavu legislativci v EU i jednotlivých státech, přičemž platných právních úprav „osiřelých děl“ je zatím jako šafránu. Cílem je najít univerzální řešení problematiky osiřelých děl minimálně pro území EU.

Pojďme se proto blíže podívat na její možná řešení.

Modely řešení problematiky osiřelých děl

Při velkém zjednodušení lze říci, že existují tři základní modely řešení. Základem všech tří typů je tzv. „diligent search“, volně přeloženo jako povinnost náležitého hledání nositelů práv. To pro potenciálního uživatele díla stanovuje pravidla pro správné dohledávání nositelů práv k dílu, jež má zájem užít a které se jeví jako osiřelé. Jde tedy o nutné minimum úsilí, které musí zájemce o užití díla vynaložit před tím, než dílo užije coby osiřelé, tedy bez souhlasu nositele práv.

Existence těchto pravidel je společná pro všechny systémy, ty se pak liší zejména v tom, jak má zájemce o užití díla postupovat v případě, že nositele práv po takovém náležitém hledání nenalezne.

Prvním modelem je **model „americký“**, který počítá s omezením odpovědnosti uživatele za neoprávněné užití díla, pokud tento prokáže, že vyvinul dostatečné úsilí při hledání nositele práv. Stručně řečeno, pokud by uživatel učinil nutné minimum pro dohledání nositelů práv a byl by neúspěšný, mohl by dílo užít bez dalšího svolení s tím, že by mu nehrozila sankce za neoprávněné užití díla, ale pouze povinnost uhradit autorskou odměnu v obvyklé výši, a to pochopitelně pouze tehdy, pokud se autor nebo jeho dědic objeví a odměnu bude požadovat.

Lze říci, že tento model navrhovaný americkou legislativou není obvykle autorskoprávními experty shledáván vhodným, a to ze dvou důvodů. Na jedné straně je to první nejistota uživatele,

kteřý nese břímě nutnosti prokázat, že učinil všechny kroky „náležitého hledání nositele práv“, a ani to mu nedává jistotu, že užití „osiřelého díla“ nebude předmětem soudního sporu s nejistým výsledkem. Na druhé straně pak existuje obava nositelů práv ze snadné zneužitelnosti systému.

Druhým modelem je **model „kanadský“**, který spočívá ve zřízení speciální instituce (v Kanadě jde o instituci státní, ale není to podmínkou), na kterou se zájemci o užití díla, jež se jeví jako osiřelé, mají možnost a povinnost obrátit s žádostí o licenci. Tato instituce má jednak funkci registru osiřelých děl, jednak prověřuje, zda žadatel o licenci učinil všechny potřebné úkony pro náležité dohledání nositelů práv, pokud dílo jako osiřelé již neexistuje. A konečně udílí souhlas s užitím osiřelého díla s tím, že licenční odměna v úřadem vymezené výši má být uhrazena příslušnému kolektivnímu správci.

Tento jistě velice promyšlený model, který dává dostatečnou právní jistotu uživateli a současně dostatečně zaručuje ochranu autorům, prokazuje ovšem určitou těžkopádnost, nákladnost a administrativní náročnost.

Třetím modelem je **model rozšířené kolektivní správy**. Ten je obdobou modelu kanadského, počítá ovšem pro vedení registru osiřelých děl s využitím již existujících kolektivních správců a modelem tzv. rozšířené kolektivní správy při udělení licence k užití osiřelého díla.

* Jedná se o úřad „Copyright Board of Canada“

V rámci tohoto systému by tedy ve stručnosti fungoval model rozšířené kolektivní správy následujícím způsobem: zájemce o licenci by se po „náležitém hledání nositele práv“ obrátil na kolektivního správce, jenž by dílo jednak ověřil ve svém registru, jednak by ověřil splnění podmínek „náležitého hledání“ samotným uživatelem (případně by je prováděl sám). V případě splnění podmínek by pak udělil uživateli požadovanou licenci za obvyklých podmínek a za obvyklou odměnu. Tuto odměnu by po stanovený počet let pro nositele práv deponoval a v případě nenalezení nositele práv by se po uplynutí zákonné lhůty s odměnou naložilo zákonem stanoveným způsobem (v úvahu připadá jednak rozdělení nevyplacené odměny ostatním autorům v rámci rozúčtování neadresných odměn nebo odvod odměny do státního kulturního fondu). V tomto modelu se také počítá s následným „vklouznutím“ autora do licence, resp. s jiným řešením pro případ, že se nositel práv po udělení licence najde.

Popisovaný model rozšířené kolektivní správy se jeví jako relativně efektivní a výhodný jak pro stranu uživatelů, tak nositelů práv, přičemž nevznikají žádné nové nepřiměřené náklady (jako je tomu u kanadského modelu).

Situace v EU

Problematikou osiřelých děl se v posledních letech ze všech výše uvedených důvodů zabývají legislativci EU, a to velice intenzivně

minimálně od roku 2005, kdy si EU vytyčila jako jeden ze svých cílů vybudování Evropské digitální knihovny – EUROPEANY.

Pro EUROPEANU představuje totiž vyřešení problematiky osiřelých děl poměrně zásadní otázku.

V souvislosti s tímto projektem byla u Evropské komise vytvořena Skupina expertů na vysoké úrovni, jejíž jedna komise – Podskupina pro autorské právo – měla mimo jiné za cíl připravit možná řešení problematiky „osiřelých děl“ na evropské úrovni.

Z výsledků práce této komise vzešla v roce 2008 zpráva, která problematiku osiřelých děl jednak mapuje, jednak obsahuje nezávazná doporučení pro členské státy i dotčené subjekty. Tato zpráva mimochodem také zmiňuje a doporučuje výše popsany třetí model řešení problematiky osiřelých děl.

Na základě práce Skupiny expertů a veřejných konzultací k této problematice aktuálně na půdě Evropské komise vzniká směrnice, která by měla osiřelá díla upravovat. K veřejným konzultacím by měl být návrh směrnice k dispozici z kraje příštího roku, takže již brzy budeme vědět, jakým způsobem a zejména do jaké hloubky EU hodlá problematiku osiřelých děl upravit. Z dostupných informací se jeví, že Evropská komise zvolí tzv. minimální úpravu, tj. úpravu, kdy komunitární právo stanoví pro členské státy pouze rámec, gros regulace je pak obsaženo v národních právních řádech.

V každém případě tento rámec předpokládá, že řešení členských států budou vzájemně kompatibilní a rozhodnutí o osiřelých dílech uznávaná v celé Evropské unii.

Novela českého autorského zákona a osiřelá díla

O stavu a průběhu přípravy novely českého autorského zákona viz blíže stejnojmenný článek v tomto věstníku. Zde je třeba pouze zmínit, že nutnost řešení problematiky osiřelých děl je jedním z hlavních bodů novely.

DILIA se na úpravě problematiky sirotčích děl svými návrhy aktivně podílela a právní úprava zakotvená v poslední pracovní verzi návrhu se jeví jako dobře promyšlená a efektivní a v souladu s připravovanou koncepcí směrnice – vychází ze třetího modelu popísaného výše. Lze jen konstatovat, že nositelům práv ani (nebo spíše zejména) uživatelům děl není zdržení prací na novele autorského zákona ku prospěchu.

Jak se problematika osiřelých děl týká autorů?

Z výše uvedeného může vyplývat, že problematika osiřelých děl se autorů vlastně netýká. Opak je ale pravdou. V současném digitálním světě se autorům, ale zejména dědicům autorských práv, může snadno stát, že se díla, ke kterým mají autorská práva, budou uživatelům jevit jako sirotčí, což při aktuální neexistenci jednotného řešení licencování sirotčích děl může v důsledku znamenat i to, že se budou „legálně“ a bezplatně užívat bez jejich souhlasu.

Coby minimální ochranu před takovou situací lze doporučit dvě opatření:

1. svá díla vždy důsledně označovat jménem a příjmením (příp. pseudonymem) autora a na tomto označování trvat,
2. evidovat svá díla v kolektivní správě u příslušného kolektivního správce.

Bez ohledu na model, který česká či evropská legislativa nakonec pro řešení problematiky osiřelých děl zvolí, lze totiž s jistotou očekávat, že pro uživatele děl bude v rámci „náležitého hledání nositele práv“ vždy stanovena povinnost dotázat se na nositele práv v databázi příslušného kolektivního správce.*

Jan Barták

* V článku jsem čerpal ze statí Mgr. Adély Faladové, Autorské právo a digitální knihovny, *Osiřelá díla* (Knihovna plus, 2010, číslo 1) a Evropská digitální knihovna a autorské právo – 2 (ČTENÁŘ – MĚSÍČNÍK PRO KNIHOVNY, 2008, roč. 60,05/2008), ke kterým odkazuji v případě zájmu o podrobnosti k dané problematice.

SMLOUVA S OSA O UŽITÍ SLOVESNÝCH DĚL PŘI NEDIVADELNÍCH HUDEBNÍCH PRODUKcích

DILIA uzavřela s účinností od 1. června 2010 s Ochranným svazem autorským (OSA) smlouvu o pověření zastupováním ohledně užití literárních děl jejich nedivadelním provozováním.

Co přinese tato smlouva autorům literárních děl?

Představme si situaci, kdy na koncertě hudební skupiny je mezi hudebními čísly uveden blok mluveného slova, kde je interpretována povídka, báseň nebo jiné literární dílo. Dosud byl velký problém, jak takové užití slovesného díla licenčně ošetřit. OSA, jak vyplývá již jen z jeho plného názvu Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o. s., slovesná díla nemá v repertoáru, a proto v rámci svého „plošného“ licencování tzv. veřejného provozování, tj. zjednodušeně řečeno „živých produkcí“, slovesná díla nikdy nelicencoval. DILIA, která naopak oblast slovesných děl spravuje, tento typ užití ojediněle licencovala přímo, a to na základě pověření od autorů ad hoc.

Tento způsob se neukázal jako příliš efektivní.

DILIA proto uzavřela s OSA výše uvedenou smlouvu, jejímž předmětem je udílení licencí v zastoupení DILIA a jí zastupovaných autorů. Uzavřená dohoda pak řeší mechanismy, pomocí kterých může být literární dílo uvedené v rámci živé nedivadelní produkce odlicencováno. OSA tak má nově podle smlouvy s DILIA ve svém sazebníku obsaženo kritérium, podle kterého je pořadatel povinen paušální částku navýšit v relaci k mluvenému slovu počítaného v minutách.

Citujeme z nového sazebníku OSA:

V případě, že v rámci hudební produkce bude použito samostatně v části programu i mluvené slovo mající charakter slovesného díla, výše odměny se navýší v závislosti na celkové délce mluveného slova, a to následovně:

do 5 minut	– 9%
do 10 minut	– 11,5%
do 15 minut	– 14%
do 20 min	– 16,5%
nad 20 min	– 19%

Co se rozumí slovesným dílem podle sazebníku OSA, aneb za jaká taková díla OSA udílí pro nedivadelní veřejné produkce licenci?

Jde o díla literární a dramatická nebo jejich části, jakož i adaptace těchto děl, např. scénky, scénáře, básně, divadelní hry apod. Za slovesné dílo se naopak nepovažují vstupy konferenciéra či jiných osob, kterými se uvádí jednotlivá hudební čísla.

Autorské honoráře vybrané za slovesná díla v rámci ošetření hudebních produkcí budou odváděny na účet DILIA jednou za kalendářní čtvrtletí společně s vyúčtováním, které obsahuje podrobné informace o užití slovesných děl. Podle něj pak budou ná-

sledně autorské odměny poukázány konkrétním autorům či nositelům práv k literárním dílům.

Záměrem smlouvy je nastavit pro uživatele pokud možno jednoduše podmínky pro odlicencování slovesných děl užitých v rámci hudebních produkcí, aby nadále nedocházelo k jejich užití bez licence. Nejbližší doba ukáže, zda se záměr podařil a zda pořadatelé budou uvádět užití slovesných děl v hlášeních za hudební produkce.

Jan Barták
Zdeněk Harvánek

ROZSUDEK EVROPSKÉHO SOUDNÍHO DVORA C-467/08, KTERÝ PODÁVÁ VÝKLAD K POJMU „SPRAVEDLIVÉ ODMĚNA“ PRO OBLAST TZV. NÁHRADNÍCH ODMĚN Z NENAHRANÝCH NOSIČŮ A PŘÍSTROJŮ¹

Dne 21. října tohoto roku vynesl Evropský soudní dvůr (ESD) poměrně významný rozsudek pro oblast autorského práva ohledně problematiky výběru tzv. náhradních odměn nosičů a přístrojů, které slouží ke zhotovování rozmnoženin autorských děl pro osobní potřebu fyzických osob². Protože se jedná o oblast vnímanou médií a veřejností velice citlivě, velice záhy bylo možné nalézt o rozsudku v médiích první zprávy, které rozsudek obvykle vykládaly s menší nebo větší nepřesností³.

S ohledem na to, že se dopad rozsudku může týkat i autorů zastupovaných DILIA, přinášíme čtenářům věstníku jeho stručný rozbor.

Základ a strany sporu

Stranami citovaného sporu jsou na jedné straně španělský kolektivní správce SGAE⁴, na druhé straně společnost Padawan SL (španělský dovozce nenahraných přístrojů a nosičů), předmětem sporu je povinnost uhradit tzv. náhradní autorskou odměnu

v souvislosti s rozmnožováním děl pro osobní potřebu fyzických osob⁵ a týká se španělské úpravy náhradní odměny z nosičů a přístrojů, která je ve španělské legislativě upravena velice obdobně jako v ČR (a konečně jako ve většině států Evropy) jako povinnost dovozců, výrobců a distributorů nenahraných digitálních médií a přístrojů, jež umožňují rozmnožování (nahrávání) autorských děl na tato média.

Jádro sporu spočívá velice zjednodušeně řečeno v tom, že SGAE požadovala v duchu výše uvedené povinnosti úhradu odměny ze všech dovezených nosičů a přístrojů (v souladu se španělským autorským zákonem) a společnost Padawan SL tuto odměnu odmítala zaplatit s odvoláním na rozpor s evropskou legislativou, konkrétně s tzv. informační směrnicí⁶. Tento rozpor měl podle společnosti Padawan SL spočívat v tom, že španělská legislativa požaduje platbu paušální odměny ze všech nosičů a přístrojů, kdežto směrnice ji umožňuje požadovat pouze u nosičů a přístrojů, které slouží ke zhotovování rozmnoženin autorských děl pro osobní potřebu fyzických osob.

Pro úplnost zmiňuji, že nejde o spor mezi kolektivními správci a povinnými osobami nový a uvedená argumentace již mnohokrát zazněla. Jde o prastarý spor mezi zastánci a odpůrci systému náhradních odměn o nutnost a míru paušalizace při výběru odměn z nosičů a přístrojů. Novum v tomto případě spočívalo v tom, že španělský soud nerozhodl přímo ve věci, ale předložil otázku souladu, resp. nesouladu národní legislativy s úpravou komunitární za pomoci institutu tzv. předběžných otázek Evropskému soudnímu dvoru (dále jen ESD). A španělským soudem položené předběžné otázky se dotýkají samotného jádra systému náhradních odměn.

Proces rozhodování i samotné meritum sporné věci je logicky problematikou výsostně právní, pokusím se ale na následujících řádcích jádro rozhodování a rozhodnutí ESD tlumočit slovy pokud možno srozumitelným i neprávnickům.

K předběžným otázkám španělského soudu

Nejprve tedy k otázkám, které ESD položil španělský soud a kterými se tedy ESD ve svém rozsudku zabýval¹:

1/ Je pojem „spravedlivá odměna“⁸ autonomním pojmem práva Unie, který musí být vykládán jednotně ve všech členských státech?

První otázka je otázkou přípravnou. Jde o to, že informační směrnice, coby jedna z nemnoha směrnic EU, která se oblastí autorského práva vůbec zabývá, mimo jiné stanovuje členským stá-

tům EU právo harmonizace možných výjimek z výlučného práva autora. Velice zjednodušeně řečeno směrnice dává určitý katalog výjimek, které členské státy EU vůbec ve svých autorských zákonech smí mít, tedy, na která práva smí autorovi „sáhnout“. **Jde o vymezení případů, kdy se autorovi bere možnost určitý druh užití díla licencovat a dávat k němu souhlas. U některých výjimek pak říká, že pokud členský stát tuto výjimku z výlučného práva autora zařadí do své teritoriální úpravy, tak musí autorům zajistit odpovídající „spravedlivou odměnu“.**

A otázka směřuje k tomu, zda se celou touto kauzou ESD věcně vůbec bude zabývat či ne, tedy zdali věc spadá do jeho jurisdikce a zdali má právo výraz „spravedlivá odměna“ závazně vykládat pro celou EU.

2/ Předpokládá pojem „přiměřená rovnováha“, kterou je podle informační směrnice třeba nalézt mezi dotčenými osobami⁹, že se výše spravedlivé odměny vypočte na základě kritéria újmy způsobené autorům v důsledku zavedení výjimky pro rozmnožování pro osobní potřebu?

Velice volně přeloženo se zde **španělský soud ptá, jestli v národní úpravě systému náhradních odměn musí být při jejich nutné paušálnosti zachována přímá vazba na škodu, která autorům v důsledku rozmnožování děl pro osobní potřebu fyzickým osobami vzniká.**

Druhá podotázka pak míří k tomu, **kdo má být k platbě náhradních odměn povinen. Má to být koncový zákazník? Tedy**

ten kdo si nenahrané nosiče a přístroje kupuje? Nebo lze povinnost přenést na osoby, které mu přístroje dodávají?

3/ Existuje podle čl. 5 odst. 2 písm. b) informační směrnice EU nezbytná spojitost mezi uplatněním poplatku určeného k financování spravedlivé odměny na nosiče a přístroje a jejich předpokládaným používáním pro účely rozmnožování pro osobní potřebu? Je uplatnění poplatku za rozmnožování bez rozdílu, zejména na nosiče a přístroje, jež jsou zjevně vyhrazeny k jiným účelům než pro pořizování rozmnoženin pro osobní potřebu v souladu s informační směrnicí?

Třetí otázka vlastně teprve míří k jádru sporu mezi SGAE a Pavadan SL a je to ta obvyklá „stará písnička“ v souvislosti se systémem náhradních odměn. Volně přeloženo se španělský soud ptá: **je spravedlivé a správné, aby se odměny platily ze všech nosičů a přístrojů? I z těch, které skončí ve firmách, na úřadech atd., tedy jinde než v domácnostech, kde na nich budou rozmnožována díla pro osobní potřebu v rámci povolené výjimky?**

Jak se s těmito otázkami vypořádal ESD?

Předně je třeba říci, že ESD tuto velice složitou problematiku pojednává poměrně stručně a s původními pěti předběžnými otázkami se vypořádává na poměrně malém prostoru cca 10ti stránek, a to poměrně uceleným a srozumitelným způsobem. Problema-

tické bude spíše převedení jeho závěrů do praxe, ale o tom více níže.

Pokusím se nejprve stručně vlastními slovy shrnout odpovědi ESD na výše uvedené otázky.

Jak jsem již uvedl výše, první otázka je otázkou „přípravnou“, která určuje, zda se celou kauzou ESD věcně vůbec bude zabývat či ne.

Odpověď ESD na první otázku proto neříká nic víc a nic míň než, že **pojem „spravedlivá odměna“ ve smyslu informační směrnice je obecným právním pojmem evropského práva, který má ESD právo vykládat.**

ESD si tak odpovědí na první otázku „připravil půdu“ pro možnost odpovědět na další otázky, které jsou teprve jeho výkladem pojmu „spravedlivá odměna“.

K pojmu „**spravedlivá odměna**“ pak ESD ve zkratce odpovídá na druhou a třetí otázku následujícím způsobem:

- „spravedlivá odměna“ **má zajistit přiměřenou rovnováhu mezi nositeli autorských práv na straně jedné a koncovými uživateli, resp. osobami povinnými platit odměnu na straně druhé.** Tato „přiměřená rovnováha“ má být zajištěna u odměn z nosičů a přístrojů tím, že její výše bude vypočtena na základě kritéria újmy způsobené autorům chráněných děl v důsledku zavedení výjimky rozmnožování pro osobní potřebu.

Shrnu-li opět velice zjednodušujícím způsobem: **ano, v paušální odměně se má odrážet škoda způsobená autorům kopírováním jejich děl pro osobní potřebu fyzickými osobami.**

- v souladu s principem „přiměřené rovnováhy“ při výběru „spravedlivé odměny“ a tedy i se směrnicí je systém, kdy je „poplatek za rozmnožování pro osobní potřebu“ vybírán od osob, jež dodávají nenahrané nosiče a přístroje k dispozici soukromým osobám. A to za podmínky, že tyto osoby mají možnost přenést skutečnou zátěž spojenou s tímto financováním na soukromé uživatele. **Stručně řečeno podle ESD jsou v souladu s požadavkem informační směrnice systémy tzv. „náhradních odměn“, kdy jsou tyto odměny vybírány od jejich dovozců, výrobců, distributorů apod.**
- a konečně v odpovědi na třetí otázku ESD rozhodl, **že musí existovat spojitost mezi uplatněním poplatku z nenahraných nosičů a přístrojů a jejich předpokládaným používáním pro účely rozmnožování děl fyzickými osobami.** Tato spojitost dle rozsudku ESD neexistuje, pokud je poplatek za soukromé rozmnožování uplatněn bez rozdílu na veškeré nosiče a přístroje pro digitální rozmnožování, tedy bez zohlednění takových, jež ve skutečnosti nebudou poskytnuty soukromým uživatelům a naopak jsou zjevně vyhrazeny k jiným účelům.

Tolik k výkladu pojmu „spravedlivá odměna“ ESD, který je právně závazný pro rozhodovací praxi všech národních soudů členských států EU.

Výklad rozsudku a jeho možné dopady pro praxi národních států (tedy i ČR).

Kruciálním problémem států, které výjimku pro rozmnožování děl pro osobní potřebu do svých národních autorskoprávních úprav zahrnou a volí nějaký systém náhradních, tj. paušálních odměn je to, jak určit jejich výši. A k tomu analyzovaný rozsudek ESD žádný „návod“ nedává. Pouze výkladem vymezuje mantinely jejího určení v těchto systémech, když judikuje:

- že má být zajištěna „přiměřená rovnováha“ mezi nositeli práv a uživateli tím, že výše „spravedlivé odměny“ bude nutně vypočtena na základě kritéria újmy způsobené autorům chráněných děl v důsledku zavedení výjimky rozmnožování pro osobní potřebu a
- že má být zajištěna spojitost mezi uplatněním poplatku určeného k financování spravedlivé odměny na vybavení, přístroje a nosiče pro digitální rozmnožování a jejich možným používáním pro účely rozmnožování pro osobní potřebu.

Systémy náhradních odměn jsou totiž z logiky věci vždy systémy paušálními. Jako takové v sobě obsahují prvek určité nepřesnosti na straně jedné a solidarity na straně druhé. A to konkrétně v tom, že újmu způsobenou možností rozmnožování pro osobní potřebu nelze u jednotlivých přístrojů a nosičů, které takové rozmnožování umožňují v praxi prokázat a lze je poměrně i těžko odhadovat.

Výši „spravedlivé odměny“ tedy aktuálně tvoří průnik jednak kvalifikovaného odhadu újmy nositelům práv způsobené možností rozmnožování pro osobní potřebu, jednak dohody o výši sazeb ve vztahu ke konkrétním přístrojům a nosičům mezi zástupci nositelů práv a povinnými osobami, která se snaží tuto újmu v sazbách zohlednit. Kombinace těchto dvou faktorů tvoří úzus přiměřené, spravedlivé odměny pro nositele práv.

Utopický doslovný výklad rozsudku ESD by tak znamenal, že by se na váhy muselo dát veškeré užití přístrojů a nosičů umožňujících rozmnožování pro osobní potřebu koncovými uživateli na straně jedné a na druhou miskou vah jeho cena. Přičemž je třeba zdůraznit, že tato cena by měla být tvořena souhrnem škody všech nositelů práv způsobené rozmnožováním jejich děl. S ohledem na aktuální množství takových přístrojů a nosičů a možnosti způsobů rozmnožování pro osobní potřebu fyzických osob je zřejmé, že to v praxi proveditelné není.

Což je vlastně i důvodem, proč se národní úpravy k systémům paušálních odměn uchylují.

Jak již zmiňuji výše, v systémech náhradní odměny jde vždy o míru nepřesnosti a solidarity, která bude v tom kterém systému náhradních odměn nutně přítomna. A analyzovaný rozsudek se vlastně jen snaží ukázat cestu, jakým způsobem má být tato nepřesnost minimalizována.

Coby důslednou realizaci rozsudku v praxi si lze tedy spíše představit snahu o vyhotovení co nejrozsáhlejších a nejpřesnějších statistik způsobů a rozsahu rozmnožování pro osobní potřebu na straně jedné a co neúplnější vyčíslení ušlého zisku nositelů práv na straně druhé při novelizaci legislativy, která aktuálně náhradní odměnu upravuje, a promítnutí závěrů statistiky a výše újmy do výše poplatků.¹⁰

V tomto kontextu je ovšem třeba zdůraznit, že pokud by měl být důsledkem výkladu rozsudku ESD českým zákonodárcem či soudy závěr, že se aktuální výběr odměn má zúžit a z nějakého okruhu nosičů a přístrojů se poplatky nemají vybírat vůbec, bylo by třeba na druhé straně zohlednit dopad tohoto zúžení na výši odměn pro nositele práv a současně přehodnotit výši aktuálních sazeb pochopitelně směrem vzhůru.

Je to konec konců jednoduchá matematika. Pokud se budou odměny vybírat z menší množiny přístrojů a má přitom zůstat zachována přiměřená výše odměny pro nositele práv, musí se poplatky odpovídajícím způsobem zvýšit.

Obávám se ovšem, že snaha zákonodárců a ostatních kompetentních osob, které se účastní legislativního procesu, bude taková, aby se výše náhradních odměn prostě jenom snížila, nic víc.

Na závěr pro laika pravděpodobně trochu složitého rozboru rozsudku si dovolím určitou glosu.

Výše analyzovaný rozsudek ESD podle mého názoru dobře ukazuje poněkud charakteristické nebezpečí pro oblast autorského práva. Jeho závěry totiž nejsou pro práva autorů ani pro systém náhradních odměn nijak nepřátelské ani nebezpečné. Jsou naopak poměrně srozumitelné a vyvážené. Nebezpečí ovšem spočívá v složitosti a provázanosti celé problematiky a tím pádem i v snadné možnosti nepochopení a dezinterpretaci rozsudku médií a následně širokou veřejností. A kterým směrem bude snaha výklad rozsudku i fakta „ohýbat“ je zřejmé z dosavadního způsobu informování médií a z následné „veřejné debaty“ o novele autorského zákona i analyzovaného rozsudku.

A toto „ohýbání“ by následně mohlo mít vliv na výsledek novely autorského zákona či vyhlášky, protože zákonodárce logicky často jedná „pod tlakem veřejného mínění“ bez ohledu na skutečnost.

Jan Barták, 23. 11. 2010

¹ Rozsudek ESD č. C-467/08, ve věci Padawan SL proti SGAE ze dne 21. října 2010

² dále také jen „odměny z nosičů a přístrojů“, k této problematice srovnej také článek odkaz na článek Jiřího Srstky v tomto věstníku „Náhradní odměny v povinné kolektivní správě“

³ např. článek na portálu www.technet.cz z 25. 10. 2010

⁴ Plným názvem: Sociedad General de Autores y Editores de España, mimořádným smluvním partnerem DILIA

⁵ dále také jen „rozmnožování pro osobní potřebu“

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001. Dále jen „směrnice 2001/29/ES“ nebo „informační směrnice“

⁷ V článku zmiňuji pouze tři otázky z pěti, protože tímto způsobem své rozhodnutí koncipoval ESD, který na otázky 3+4 španělského soudu odpovídá současně a pátou otázku ponechává nezodpovězenou.

⁸ ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES

⁹ Tj. mezi kolektivním správcem coby zástupcem nositelů práv na straně jedné a koncovými spotřebiteli, resp. povinnými osobami k placení náhradních odměn na straně druhé. Srov. dále.

¹⁰ V ČR se jedná o §§ 25, 30, 30a a Přílohu autorského zákona a vyhlášku č. 488/2006 Sb. v aktuálním znění.

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ V ROCE 2010

Novela zákona o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů přinesla již v roce 2009 významnou změnu pro autory a výkonné umělce. V praxi to znamenalo, že osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorského zákona byly nově považovány za osoby vykonávající samostatnou výdělečnou činnost (OSVČ), aniž by podmínkou bylo prohlášení o soustavnosti výkonu této činnosti.

Tyto podstatné změny se dále promítly v konkrétních ustanoveních zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ne však méně než 50% daňového základu (odvozeno od daňového základu pro účely daně z příjmů dle § 7 zákona o daních z příjmů).

Výše pojistného u OSVČ činí 29,2% z vyměřovacího základu, z toho 28% na důchodové pojištění a 1,2% na státní politiku zaměstnanosti. Pokud je OSVČ účastna také dobrovolného nemocenského pojištění, činí sazba pojistného 1,4% z vyměřovacího základu.

Důležitá informace, na kterou je nutné upozornit, je uvedena v § 5b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a týká se vyměřovacího základu, resp. daňového základu. Do daňo-

vého základu se nezahrnují příjmy, které jsou podle § 7 odst. 6 zákona o daních z příjmů samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně ve výši 15% – jedná se o příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize za předpokladu, že úhrn příjmů od téhož plátce nepřesáhne v kalendářním měsíci 7.000 Kč.

Dále se do daňového základu nezahrnují odměny náležící podle autorského zákona z titulu jiných majetkových práv, s odkazem na § 24 a 25 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska kolektivní správy DILIA jsou tedy z daňového základu dle výše uvedeného vyloučeny zejména odměny vybrané od výrobců a dovozců přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin a od poskytovatelů rozmnožovacích služeb za úplatu v České republice i v zahraničí, odměny vybrané od výrobců a dovozců přístrojů k zhotovování rozmnoženin zvukových nebo zvukově obrazových záznamů a od výrobců a dovozců nenahraných nosičů zvukových a zvukově obrazových záznamů.

Autorů se dále týká speciální ustanovení ve vybraných přechodných a závěrečných ustanoveních z novel – konkrétně čl. IV zákona č. 305/2008 Sb. – Přechodná ustanovení, odst. 4. Zde je

uvedeno, že OSVČ může při stanovení vyměřovacího základu od základu daně odečíst odměny za užití téhož díla, jde-li o druhou nebo další licenční smlouvu k dílům vyhotoveným nebo provedeným před 1. lednem 2009. To však neplatí, je-li předmětem druhé nebo další licenční smlouvy aktualizace díla.

A pokud se opět vrátíme ke kolektivní správě DILIA – tímto výkladem by pojistnému na sociální pojištění nepodléhaly odměny z kolektivní správy DILIA za provozování děl vytvořených nebo zveřejněných před 1.1.2009, a to bez ohledu na datum, kdy autor podepsal smlouvu o zastupování v kolektivní správě DILIA nebo kdy podal ohlášku tohoto díla.

Z výše uvedeného vyplývá, že zpracování Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2010 může být pro některé autory velmi komplikované a doporučuji projednat konkrétní případy přímo na příslušné správě sociálního zabezpečení.

Zkušenosti z aplikace zákona o DPH v praxi

Tady bych ráda upozornila na některá ustanovení zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, se kterými se v praxi nejčastěji setkáváme.

V § 5 odst. 1 je uvedeno, že osoba povinná k dani je ta, která uskutečňuje ekonomickou činnost. V následujícím odst. 2 je vysvětlení, že ekonomickou činnost se považuje také využití ne-

hmotného majetku – konkrétně se to tedy týká licenčních smluv dle autorského zákona, a to nejen přímo autorů, nýbrž i tzv. zděděných autorských práv, pokud je tato činnost vykonávána soustavně.

V § 6 jsou uvedeny osoby osvobozené od uplatňování daně, což jsou osoby, jejichž obrat za nejvýše 12 bezprostředně přecházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne obrat ve výši 1 mil. Kč. Obratem se pro účely tohoto ustanovení rozumí souhrn úplat bez daně s místem plnění v tuzemsku.

Ovšem v § 94 zákona o DPH jsou uvedeny další podmínky, kdy se osoba povinná k dani stává plátcem DPH bez ohledu na obrat. Zjednodušeně řečeno se jedná o případy, kdy osoba povinná k dani poskytuje služby s místem plnění v jiném členském státě EU podle §9 odst.1 a stává se plátcem DPH dnem poskytnutí těchto služeb, pokud povinnost přiznat a zaplatit daň vzniká příjemci služby, nebo osoba povinná k dani služby z Evropské unie nakupuje. V případě autorů se jedná např. o smlouvy o vytvoření díla nebo poskytnutí licence dle autorského zákona subjektu, který má sídlo v EU.

V očekávaných změnách v zákoně č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty se v roce 2011 úpravy výše uvedených ustanovení neočekávají.

Anna Tichá

AKUSTICKÉ SILOČÁRY OPERY

Operní svět, ať laický nebo profesionální, pochopitelně velice rád diskutuje o úrovni operních představení, posuzuje hudební či jevištní nastudování toho kterého operního opusu a řeší mnoho dalších otázek, jež s operou obecně či konkrétně souvisí. Málokdy se však věnuje akustickým otázkám divadel. To, zda dobře slyšíme a také jak kvalitně na jevišti vidíme, je pro účinek operních představení na publikum dosti rozhodující veličinou. Lze tedy říci, že pokud bychom měli možnost vidět a hlavně slyšet úplně stejné operní představení s těmi samými sólisty, dirigentem, orchestrem a sborem ve dvou různých operních divadlech, naše dojmy by se asi velice různily, a to dokonce až tak, že bychom nad tím samým představením v jednom operním domě mohli z hlediska hudebního nastudování jásat a o druhém hovořit tak trochu hanlivě.

Než přejdu k akustice operních divadel, je nutné podtrhnout, že zvuková složka operních představení je třeba na rozdíl od symfonických koncertů velice komplikovaná záležitost, o rozdílu s amplifikovanými hudebními produkcemi obecně ani nemluvě. V opeře nesedí orchestr na scéně, nýbrž je „potopen“ do orchestřiště, zpěváci se potulují při svých výkonech z místa na místo a to samé lze říci o sboru. Zcela běžné je pak používat v průběhu představení několik nástrojů za scénou či na scéně mezi účinkujícími nebo v proscéniových ložích. Aby toho nebylo dost, tak operní skladatelé ještě

navíc předepisují zpěvy za scénou (např. Lovec v prvním jednání *Rusalky*) nebo nad scénou (např. Brangäna ve druhém jednání *Tristana a Isoldy*), či zdvojují orchestry a jeden posazuje za scénu (třetí jednání *Růžového kavalíra*).

„Úhelným“ problémem je jistě souboj sólistů s orchestrem. To se týká především romantické opery 19. století a pochopitelně i opery 20. století. Opery složené v 18. století a dříve přeci jen nedisponovaly takovým mohutným orchestrálním aparátem, šlo spíše o komorní posazy instrumentálních hráčů, jež měly ještě navíc doprovodný charakter k výkonům zpěváků a sboru. Tlumit orchestr, aby dal vyniknout zpěvu sólistů, bylo však interpretačním zvykem i u oper 19. a 20. století, byť jeho sestava byla mohutná a můžeme se s ním setkat u lokálních operních představení dodnes. Tišení orchestru jistě souviselo i s jeho umístěním do orchestřiště, což v 18. století a i dříve nebylo vůbec zvykem. Orchester tehdy seděl před diváky, a to na společné podlaze, která se před scénou svažovala tak, aby přes něj diváci viděli lépe na scénu. Pozdější umístění orchestru do orchestřiště přineslo určitě úlevu zpěvákům, kteří již nemuseli přezpívat orchestr, jenž měli vlastně před sebou, na druhou stranu však orchestr vytvořil zvukovou clonu stoupající z orchestřiště vzhůru, kterou musel a musí zpěvák svým hlasem „prostřelit“. Neplatí to však stoprocentně a jemné nuance mohou předchozí tvr-

zeni dosti podstatně pozměnit popřípadě ho i rozmetat. Závisí totiž podstatně na tom, v jakém početním obsazení orchestr hraje a jak je orchestřiště „sjeto“ v míře jeho ponoru. Skladatel totiž sice předpisuje nástrojové obsazení v partituře, ale je na dirigentovi a vedení divadla, aby určilo v jakém „násobném“ počtu nástrojů se bude opera uvádět. Jde především o počty primů a sekundů u smyčkových nástrojů. To vše je pak limitováno velikostí orchestřiště, kam se prostě nemusí orchestrální hudebníci i přes požadavek dirigenta vůbec vejít. Hloubka ponoření orchestřiště a počet užitých nástrojů tak může ve svém průniku přinést sotva slyšitelný orchestr a opačně mohutně hřímající těleso.

Nicméně zpět k akustice. Domnívám se, že se řídí třemi základními praktickými zákony. Jde o tvar auditoria, dřeva a dutinu. Tyto tři zákonitosti se navzájem pochopitelně doplňují a nedostatek těch dalších případně vyvažují. Prioritní zákonitostí je však tvar auditoria neboli divadelního interiéru, a to především stropu. Ideálním tvarem pro dobrou akustiku je řešení spočívající v půlkruhovém hledišti ústícím ve své horní části do kopule. Ideální by bylo kruhové řešení, ale tam by se napřímená divadelní scéna s portálem těžko vešla. Myslím si, že důvodem pro tuto bazální akustickou zákonitost je jednoduché a dávno objevené pravdivé tvrzení, že úhel odrazu se rovná úhlu dopadu. Tedy při kruhovém a kopulovitém řešení dochází k dopadu zvukových vln v nekonečně nejrůznějších úhlech na interiér divadla a následně odrazem ke stejnoměrnému šíření zvuku do všech koutů auditoria. V českých podmínkách takovému ideálnímu řešení nejlépe vyhovuje asi Národní divadlo. Jeho kopule je však prodloužená směrem vzhůru a vytváří tak dojem jakéhosi

komínu, který skvělé akustice malinko ubírá. Domnívám se, že to bylo způsobeno omezenou velikostí pozemku, který měli stavitelé v 19. století k dispozici. Snažili se proto vystavět divadlo hodně vysoko, aby se do něj vešlo co nejvíce diváků. Ideové zadání stavby bylo přeci obrozenecky lidové. Národní divadlo pak mělo po otevření okolo 2000 míst, zatímco po nejrůznějších úpravách jich má nyní k dispozici 996. I přesto má 2. galerie jako potomek starých časů neuvěřitelný počet míst pro 223 diváků a je hned za parterem včetně lóží nejmohutnější diváckou částí Národního divadla. Z hlediska současnosti to není nic moc, na 2. galerii se nikomu nechce a to vůbec nemluví o činohře. Mimochodem ideová a další zadání, jež byla přítomna při stavbě divadel (a to včetně finančních, technických a požárních), měla někdy právě zdrcující dopad na akustické řešení, které často stálo jakoby na posledním místě. Proč má Státní opera Praha (dřívější Neues Deutsches Theater) plochý strop, už asi nikdo nevypátrá. Nicméně její akustika, o které se paušálně tvrdí, že je vynikající, není ani náhodou vyvážená, a to dle mého soudu právě kvůli plochému stropu. Na jednom místě slyšíte skvěle sólové hlasy, na druhém výborně violoncella, na třetím žestě a na čtvrtém sbor. Akustický vjem prostě není kompaktní.

Zákonitost dřeva a dutin je daleko jednodušší než interiér auditoria. Vzpomínám si, jak jsem před lety letoucími navštívil Curyšský Opernhaus ve společnosti svého kamaráda stavebního inženýra, jenž zbožňoval operu. První, co udělal při vstupu do parteru bez ohledu na společenský protokol tamější operní společnosti (a ten je v Curychu skutečně „hoch“), bylo, že poklekl na podlahu a několika ťuky prozkoumal její vlastnosti. „Je to skutečně dřevo a pod

ním není skoro nic“, prohlásil, „budeme slyšet skvěle!“ A měl pravdu. V této souvislosti je nutné prohlásit, že zakobercování podlahy interiéru Národního divadla, která je též ze dřeva a „pod ním skoro nic“, je z hlediska akustického hanebností. K největšímu hříchu však došlo při nedávné rekonstrukci Stavovského divadla, kdy vlastní jádro divadla bylo vybetonováno, podlahy nejsou ze dřeva a ještě navíc jsou pokryté koberci a veškeré, vzhledem k historii tohoto domu věrně dodržené stěny a okrasy lóží, se sestávají z kaširované sádry či jiného nedřevěného materiálu.

V šeptavém světě opery se tvrdí, že nejlepší akustikou slyne Bolšoj Teatr v Moskvě a Teatro Colón v Buenos Aires. Nicméně zcela nejoriginálnějším akustickým řešením disponuje Festspielhaus v Bayreuthu. Už když vstoupíte do sálu tohoto svatostánku Richarda Wagnera, máte pocit jakési omšelosti, která vyvěrá z toho, že hlediště je obloženo nevzhlednými prkny, ze kterých je vytvořena i podlaha. Od doby otevření Festspielhausu, tj. od roku 1876, nebyla totiž dřevěná výbava auditoria jakkoli renovována, a to z jednoduchého důvodu, z obavy o úroveň akustiky. Vrcholem bayreuthské akustiky je však uspořádání orchestřiště. To „podemílá“ stupňovitě jeviště tak, že smyčce jsou umístěny nejvýše a hlučnější nástroje nejnižší. Samotné orchestřiště je pak shora ukončeno jakousi mušlí, či spíše záhybem, jenž vrhá zvuk nikoli vzhůru či do hlediště, ale naopak na jeviště. Odtud se zvuk odráží a spolu s hlasy sólistů či sboru putuje zpět do hlediště. Vytváří se tak kompaktní hudební tvář „gesamtkunstwerku“, v němž není o nějakém souboji orchestru a pěveckých hlasů ani vidu ani slechu. A to je u Wagnerových děl co říct! Škoda, že si není možno poslechnout v Bayreuthu nějaké operní dílo od ji-

ného hudebního skladatele, třeba od Verdiho. Jak by tam asi zněl takový Don Carlos?! K magičnosti ještě přispívá i to, že z celého orchestru vidíme při představení jen míhající se ruce dirigenta.

Současná architektura si ohledně akustiky hodně vypomáhá technikou. Zřejmě největší odborníky v této oblasti najdeme v Japonsku. Tamější inženýři obdařují auditoria akustickými panely, které jsou náklonné podle toho, zdali jde o operu, symfonický koncert či nějakou jinou hudební produkci. Celá produkce je ještě navíc nabírána sběrovými či jakými mikrofony a velice citlivě dozvučována, což divák a posluchač v jedné osobě ani nepozná. Nejen japonští inženýři pak řeší i otázku dozvuku, která je citlivá ve velkých sálech, kde je tón sólisty, vzhledem k dále sedadla toho posledního posluchače od zdroje zvuku, o chloupek pozdější než zvuky orchestru, jenž je posluchačovi blíže. Japonská technická super řešení akustické otázky však obsahují spoustu sterility, takže zvukově vypreparovaná umělost jde nutně evropskému „rustikálnímu“ posluchači na nervy.

A ještě jednu poznámku. Takové akustické zkoušky, které se hlavně při zájezdech pořádají v sálech, kde poprvé hostuje opera, jsou většinou tak trochu k ničemu. Prázdný sál a hlediště plné diváků se akusticky podstatně liší. Jak dokáže oblečená lidská masa absorbovat ušlechtilé tóny a zvuky, je k nevíře!

V Praze dne 21.11.2010

Jiří Srstka

JUBILEA ČLENŮ DILIA V ROCE 2010

25. srpna 2010 oslavil šedesáté páté narozeniny Petr Markov, scenárista, textař, dramatik, novinář a spisovatel. K životnímu jubileu srdečně gratulujeme!

Petr Markov (1945)

Absolvent FAMU, katedry filmové a televizní scenáristiky a dramaturgie. V letech 1971-82 scenárista Filmového studia Barrandov. Dále s kratšími přestávkami svobodné povolání. Dva roky (1995-96) působil jako reportér časopisu Story, v roce 1997 byl kreativním ředitelem reklamní agentury. Tři roky přednášel Tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého v Praze.

Jako filmový scenárista má na kontě pět celovečerních filmů: *Jak utopit doktora Mráčka aneb Konec vodníků v Čechách* (1975), *Slunce, seno, jahody* (1983), *Slunce, seno a pár facek* (1988), *Slunce, seno, erotika* (1991), *Ještě větší blbec, než jsme doufali* (1994). V roce 2008 byl dramaturgem filmu Martina Dolenského *Chyťte doktora!*

Je autorem dvanácti knih (např. *O víně aneb Lepší je vínečko nežli voda*, 1985, *Co ve Zlatíčkách nebylo*, 2004, či literárního zpracování seriálů Miloše Macourka *Arabela*, 1982, *Arabela a Rumburak*, 1984 a *Létající Čestmír*, 1984).

Jeho tvorba byla velmi často spjata s hudebním vyjádřením. FAMU absolvoval muzikálem *Zoufání po happyendu*. Když žižkovská Malá scéna uvedla muzikál *Z tajností žižkovského podsvětí*, k ně-

muž na motivy knížky Vlastimila Rady a Jaroslava Žáka napsal libreto a texty písní (hudba Vítězslav Hádl), bylo mu necelých 20 let.

Na motivy slavného románu Gabriela Chevallierova společně s hudebním skladatelem Jindřichem Brabcem vytvořil úspěšný muzikál *Zvonokosy* (Hudební divadlo Karlín 1983 a 2001, Národní divadlo moravskoslezské v Olomouci 2006, mezitím řada divadel v Česku i v zahraničí). V ČsTV *Zvonokosy* natočil režisér Jan Bonaventura, stejně jako další Markovův muzikál *Miliónová láska*, 1988 na motivy povídky Marka Twaina *Miliónová bankovka* (hudba Zdeněk Marat).

Společně s hudebním skladatelem Zdeňkem Bartákem vytvořil Petr Markov muzikál *Jedna noc na Karlštejně*, který je novým, původním zpracováním divadelní hry Jaroslava Vrchlického a muzikál *Hrátky s čertem* na motivy stejnojmenné komedie Jana Drdy. Pro polskou scénu Těšínského divadla spolu napsali ještě muzikál *Cesta kolem světa za 80 dní*. 25. února 2010 měl v pražské Hybernii premiéru jejich zatím poslední muzikál *Baron Prášil*.

Pro divadlo, televizi napsal řadu her a pohádek, byl také scenáristou zábavných pořadů a je autorem třinácti rozhlasových her a zhruba 450 písňových textů.

3. dubna 2010 oslavil sedmdesáté narozeniny Pavel Šrut, básník, překladatel, autor knih pro děti a písňových textů. K životnímu jubileu srdečně gratulujeme!

Pavel Šrut (1940)

Narodil se 3. dubna 1940 v Praze. Od roku 1962 se pět let věnoval studiu anglistiky a hispanistiky na Filosofické fakultě UK, které však nedokončil. Pak se stal na několik let redaktorem v nakladatelství Naše vojsko (1968-71), v letech 1971-97 byl ve svobodném povolání. Počínaje rokem 1997 působil v redakci ČRo 3 – Vltava, kde se zabýval přípravou pořadů s literární tematikou. Některé své texty pro děti publikoval pod pseudonymem Petr Karmin.

V šedesátých letech začal Pavel Šrut časopisecky publikovat poezii a překlady básní. Především ale vyšly knižně jeho tři sbírky reflexivní lyriky: *Noc plná křídel* (1964), *Přehlásky* (1967) a *Červotočivé světlo* (1969). Mnohé prvky Šrutovy poetiky uplatňované v dětské literatuře se v míře nikoliv bezvýznamné objevují i v jeho básnickém díle, například vyvolání komického účinku prostřednictvím homonymie nebo užívání vynalézavých, hravých rýmů. Nelze opominout ani to, že dětství, dětský pohled na svět a vztahy mezi dětmi a dospělými patří mezi klíčová témata Šrutovy lyriky, a to od veršů raných (*Noc plná křídel*) po ty z posledních let (*Papírové polobotky*).

Podobně jako i u mnoha jiných, Šrutova tvorba vycházela v letech sedmdesátých a osmdesátých pouze v samizdatových strojopisných výběrech, vydaných nákladem jeho vlastním (či nákladem

jeho přátel); texty v nich obsažené nebyly nikdy publikovány v samostatných sbírkách. Širšímu čtenářskému publiku byly zpřístupněny až ve dvou výběrech z roku 1989, *Přestupný duben* a *Malá domů* (tyto výběry zároveň obsahují některé básně ze sbírek z šedesátých let). O celistvé představení díla z let 1970-89 se pokoušejí *Brožované básně* vydané v roce 2000.

Značnou část tohoto období se Pavel Šrut věnoval překládání z angličtiny (William Shakespeare, John Updike, Salman Rushdie) a španělštiny. Dále Pavel Šrut pokračoval v psaní knížek pro děti (zejm. pohádek a lepopel), spolupracoval s Janem Vodňanským na výrobě animovaných filmů (*Peripetie zpěvu*, 1985 a *Kolik je na světě moří*, 1987), na svou překladatelskou práci navázal adaptacemi klasických i moderních pohádek, zejména z angloamerické a keltské (*Kočí král*, *Obr jménem Drobeček*, *Prcek Tom a dlouhán Tom a jiné velice americké pohádky*) a slovanské jazykové oblasti (*Zlatý pecen*, *Zlatá přadlena*). Jinou stránku Šrutovy tvorby let osmdesátých představují písňové texty.

V devadesátých letech, kdy se Pavel Šrut začal též věnovat publicistice a literární kritice, vyšel kromě dříve zmíněných také román ve verších *Zlá milá* (1997), pásmo s milostnou tematikou, k němuž mu byly východiskem texty z dřívějších let, a fejetony *Konzul v afrikánech* (1998). Z prací nedávných zmiňme ještě překlady poezie Leonarda Cohena *Výbor z poezie* (1998) a samozřejmě celou řadu

knih pro děti (naposledy *Příšerky a příšeři*, 2005). V roce 2000 získal Pavel Šrut za básnické knihy *Zlá milá* a *Brožované básně* Cenu Jaroslava Seiferta.

Zatím poslední Šrutova básnická sbírka *Papírové polobotky* (2001) chronologicky vypráví ve třech oddílech životní příběh člověka N. Činí tak i s pomocí vypůjčených veršů (či celé strofy) od autorových milých básníků; s tímto jevem se tu setkáváme asi ještě častěji než ve starších sbírkách. Snad to souvisí se Šrutovou náklonností k angloamerickým modernistům a možná i k jejich relativizujícímu pojetí autorství. Vždyť jedním z výrazných odkazů jeho díla je, že se není nutné brát příliš vážně.

VÝROČÍ ČLENŮ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ DILIA V ROCE 2010

50

Mgr. Josef LADA
Pavlína MOSKALYKOVÁ

55

PhDr. Jiřina HRADECKÁ
Petr KOFRON
Doc. Mgr. Jiří MYSLÍK
Mgr. Roman PAVLÍČEK
Prof. Jan VEDRAL

60

PhDr. Jiří JOSEK
Tomáš KYBAL
Karolína PRŮŠOVÁ
Miroslav SOVJÁK
Doc. Tomáš TEPPER, CSc.
Jan VANÍŠ
Ivan VÍT

65

Ivan BEDNÁŘ
JUDr. Blanka BLÁHOVÁ
Pavel CMÍRAL
Mgr. Jarmila Hannah ČERMÁKOVÁ

70

Mgr. Petr MARKOV
 Mgr. Michal NAJBRT
 PhDr. Ondřej NEFF
 Mgr. Prokop PITTER
 Mgr. Ivan RAJMONT
 Zdeněk ROSENBAUM
 Prof. Jiří SVOBODA
 Karel ŠÍP
 Jiří TYLLER
 Ing. Jiří ŽÁČEK

Mgr. Andrej BARLA
 Helena CHRISTENOVÁ
 Miroslava LANCOVÁ-VALOVÁ
 Evelyn LICHÁ
 Prof. Jiří MACHÁŇ
 Jitka MINAŘÍKOVÁ
 MUDr. Ladislav PECHÁČEK
 Mgr. Anna PROCHÁZKOVÁ
 Mgr. Josef ŠPELDA
 Pavel ŠRUT
 Ing. Václav ZÁPOTOCKÝ

75

Prof. JUDr. Petr HAJN
 Mgr. Antonín HOLUB
 prom.fil. Dušan KARPATSKÝ

80

Bohumíra PEYCHLOVÁ
 PhDr. Roman RÁŽ
 Mgr. Svatava SIMONOVÁ
 Věra ŠAŠKOVÁ
 Božena ŠIMKOVÁ

Josef HANUŠ
 Věra HEROLDOVÁ-ŠTOVÍČKOVÁ
 PhDr. Jaroslava JANÁČKOVÁ, CSc.
 Eva KANTŮRKOVÁ
 Ing. Otakar LANC
 Věra LEJSKOVÁ
 arch. Boris MORAVEC
 Vladimír TOMEŠ
 Karel URBÁNEK
 Václav VORLÍČEK

85

PhDr. Dušan ZBAVITEL, DrSc.

90

Jiří JORAN

**Gratulujeme a přejeme všem hodně osobního štěstí,
 pohody, i tvůrčích sil !!!**

KONTAKTY

DILIA, občanské sdružení
divadelní, literární, audiovizuální agentura
Krátkého 1
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL
doc. JUDr. Jiří Srstka
tel.: 283 892 686

Sekretariát ředitele
Eva Kraupnerová
tel.: 283 893 603
fax: 283 893 599

Ústředna:
283 891 587

Linka pro volání z mobilu:
606 614 658

AGENTURA

Divadelní oddělení
vedoucí
Zdeněk Harvánek
tel. a fax: 266 199 876

Hudební oddělení
vedoucí
Zdeněk Harvánek
tel. a fax: 266 199 876

Literární oddělení
vedoucí
Michaela Celárková
tel. a fax: 283 890 598

Mediální oddělení
vedoucí
Jiřina Koudeláková
tel.: 283 891 588, 266 199 816
fax: 283 891 588

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy
Mgr. Jan Barták
tel.: 266 199 862, 283 890 666
fax: 283 891 599

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Mgr. Viktor Košut
tel.: 283 891 586

Mgr. Klára Parkanová
tel.: 266 199 847, 283 891 586

dědictví a úschova děl
Zuzana Hůlková
tel.: 266 199 834, 283 891 586
fax: 283 893 600

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom
Anna Tichá
tel.: 266 199 818, 283 892 687

vedoucí honorářové účtárny
Václava Kaplanová
tel.: 266 199 867

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.
E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu **prijmeni@dilia.cz**.

Kudy k nám: Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca. 3 min. pěšky. Ulice Krátkého se nachází naproti Galerii Fénix ze strany, kde je ČSOB a KB. V přízemí naší budovy se nachází restaurace Maják, na budově je velký nápis DILIA.

DILIA, občanské sdružení
divadelní, literární,
audiovizuální agentura
Krátkého 1
190 03 Praha 9 – Vysočany

